

| ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΣΠΥΡΟΣ ΦΙΛΙΩΤΗΣ

Αντιπρόεδρος και γενικός διευθυντής της Φαρμασέρβ – Lilly, μέλος του Δ.Σ. του ΣΦΕΕ και του ΡΙΦ

Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ!

Συνέντευξη στην **ΑΝΘΗ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ**

ΕΧΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ στον τομέα της Υγείας; Μπορούν να αντιμετωπιστούν χρόνιες παθολογίες που δημιουργούν ανάγχωμα στην επένδυση των φαρμακευτικών εταιρειών; Πώς μπορεί να έχει η επιχειρηματική αγορά προβλεψιμότητα και σταθερό περιβάλλον; Είναι η Ελλάδα ευέλικτος χώρος για την προσέλκυση περισσότερων κλινικών μελετών; Αυτά είναι μερικά από τα κρίσιμα ερωτήματα που αφορούν τη βιωσιμότητα και το μέλλον του φαρμάκου στην Ελλάδα, στα οποία μας απαντά ο Σπύρος Φιλιώτης, αντιπρόεδρος και γενικός διευθυντής της Φαρμασέρβ – Lilly, μέλος του Δ.Σ. του ΣΦΕΕ και του ΡΙΦ.

— **Κύριε Φιλιώτη, η λέξη καινοτομία «παίζει» συνεχώς τα τελευταία χρόνια στην καθημερινότητά μας και ειδικά στον τομέα την Υγείας. Τι σημαίνει στην πραγματικότητα όμως καινοτομία στην Υγεία;** Η λέξη «καινοτομία» έχει γίνει ένα από τα πιο συνηθι-

σμένα θέματα συζήτησης, ιδιαίτερα στον τομέα της Υγείας. Η καινοτομία στην Υγεία είναι μια πολυδιάστατη έννοια, η βάση της είναι η έρευνα και ανάπτυξη διαγνωστικών εργαλείων, φαρμάκων και υπηρεσιών, που έχουν στόχο να αυξήσουν την αποδοτικότητα του συστήματος υγείας, με τελικό σκοπό την παροχή καλύτερης φροντίδας και ποιότητας ζωής των συνανθρώπων μας. Η καινοτομία μπορεί να διαμορφώσει το μέλλον της υγειονομικής περιθαλψής, από την ανάπτυξη φαρμάκων και εξοπλισμού έως την καλύτερη λειτουργία νοσοκομείων και φαρμακείων. Μια από τις πλέον κορυφαίες καινοτομίες που συνεχώς αναδύεται είναι αυτή της Τεχνητής Νοσησοσύνης που θα μεταμορφώσει την υγειονομική περιθαλψη, βελτιώνοντας τη διάγνωση, την ανίχνευση ασθενειών και την ανάπτυξη φαρμάκων.

— **Στην Ελλάδα έχουμε καινοτομία; Μπορούμε να έχουμε με τα προβλήματα που ταλανίζουν τον τομέα, όπως για παράδειγμα οι υποχρεωτικές επιστροφές;**

Η καινοτομία στην Ελλάδα είναι ένα θέμα που απασχολεί έντονα όλους όσοι εργάζονται στον τομέα της Υγείας. Παρά τα προβλήματα και τις προκλήσεις που υπάρχουν, η Ελλάδα μπορεί να καταγράψει επιτυχίες στον τομέα της καινοτομίας. Ιδιαίτερα σε μια χώρα με γεωγραφία σαν της Ελλάδας, πρέπει να δοθεί η δυνατότητα από τις Αρχές να δοκιμαστούν εργαλεία Τηλεϊατρικής και ψηφιακής υγείας τελευταίας τεχνολογίας. Με τον τρόπο αυτόν, θα βελτιωθεί η περιθαλψη του πληθυσμού, θα μειωθεί το κόστος του συστήματος και μπορεί να δοθούν ευκαιρίες να αναδειχθούν σε ηγέ-

1. Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ

Μέσο: . . . . .NEXT DEAL_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .01/09/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .08/10/2024

Σελίδα: 16

HEALTH Next generation

τες νέες επιχειρήσεις του χώρου. Χρειάζεται ωστόσο η στήριξη της Πολιτείας, κυρίως με ευνοϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο χρήσης τέτοιων εργαλείων, ώστε μακροπρόθεσμα το όραμα αυτό να γίνει πράξη.

Ωστόσο, οι υποχρεωτικές επιστροφές (clawbacks και rebates) που έχουν επιβληθεί στις φαρμακευτικές εταιρείες επηρεάζουν αρνητικά τη φαρμακευτική καινοτομία, δημιουργώντας ένα περιβάλλον αβεβαιότητας. Παρά τις δυσκολίες, υπάρχουν δυνατότητες και προοπτικές για την προώθηση της καινοτομίας. Η απλοποίηση των διαδικασιών έγκρισης, η μείωση της γραφειοκρατίας και η εξάλειψη υποχρεώσεων, όπως για παράδειγμα η εκπλήρωση του κριτηρίου 5/11, που δημιουργούν ανυπέβλητα εμπόδια στην κατάθεση φακέλου αποζημίωσης, μπορούν να επιταχύνουν την εισαγωγή νέων καινοτόμων φαρμάκων και υπηρεσιών στην αγορά. Η στρατηγική προσέγγιση, η ενίσχυση της χρηματοδότησης και η άρση των υποχρεωτικών επιστροφών μετά από πολλά χρόνια επιβάρυνσης των φαρμακευτικών εταιρειών μπορούν να βοηθήσουν στην ενσωμάτωση νέων καινοτόμων λύσεων που θα βελτιώσουν την ποιότητα της υγειονομικής περίθαλψης στη χώρα.

— Άλλο ένα μεγάλο «αγκάθι» είναι οι κλινικές μελέτες. Χρόνια τώρα όσοι γνωρίζουν το κομμάτι αυτό κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου, επισημαίνοντας ότι η χώρα μας χάνει πολλά χρήματα από τη μη

εισροή κλινικών μελετών. Πού βρισκόμαστε σήμερα και τι χρειάζεται να γίνει ακόμα;

Η χώρα μας αντιμετωπίζει εδώ και χρόνια σημαντικές προκλήσεις στον τομέα των κλινικών μελετών, χάνοντας σημαντικές ευκαιρίες για οικονομική ανάπτυξη και βελτίωση της υγειονομικής περιθάλψης.

Οι λόγοι για τη μειωμένη έλευση κλινικών μελετών είναι πολλοί και ποικίλοι και περιλαμβάνουν θεσμικά και διοικητικά εμπόδια, απουσία ενός σταθερού και προβλέψιμου πλαισίου για τη διεξαγωγή των κλινικών μελετών, αλλά και ανεπαρκή υποστήριξη της καινοτομίας γενικότερα. Οι χρονοβόρες και πολύπλοκες διαδικασίες στην υλοποίηση των κλινικών μελετών αποθαρρύνουν τις φαρμακευτικές εταιρείες να επενδύσουν στη χώρα μας. Κρίνεται ως επιτακτική η άρση των εμποδίων και των καθυστερήσεων στη διεξαγωγή κλινικών μελετών που υπάρχουν διαχρονικά. Η δημιουργία ενός κεντρικού, ψηφιακού συστήματος διαχείρισης θα μπορούσε να συμβάλει στη μείωση των καθυστερήσεων. Η παροχή ξανά κινήτρων μείωσης του clawback στις φαρμακευτικές εταιρείες που επενδύουν σε κλινικές μελέτες θα αποτελούσε μια πολύ σημαντική εξέλιξη προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης της κλινικής έρευνας στη χώρα μας.

Με τον κατάλληλο στρατηγικό σχεδιασμό και τις απαραίτητες διαρθρωτικές ενέργειες, η Ελλάδα μπορεί να βελτιώσει σημαντικά την ελκυστικότητά της ως προορισμός για κλινικές μελέτες, συμβάλλοντας τόσο

1. Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ

Μέσο: . . . . . NEXT DEAL_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 01/09/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 08/10/2024

Σελίδα: 17

| ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

στην ανάπτυξη της οικονομίας όσο και στη βελτίωση της υγειονομικής περίθαλψης.

— Οι φαρμακευτικές εταιρείες κάνουν συνεχώς έκκληση σε κάθε κυβέρνηση να υπάρχει μια προβλεψιμότητα για να μπορούν να επενδύσουν ανάλογα και να γνωρίζουν πώς θα κινηθούν επιχειρηματικά. Υπάρχει καθόλου προβλεψιμότητα με τα σημερινά δεδομένα;

Η προβλεψιμότητα είναι ένας κρίσιμος παράγοντας για όλους τους ανθρώπους και όλες τις επιχειρήσεις, περιλαμβανομένων των φαρμακευτικών εταιρειών, καθώς επηρεάζει σημαντικά τις επενδυτικές τους αποφάσεις και την επιχειρηματική τους στρατηγική. Κάθε επιχείρηση πρέπει να μπορεί να κάνει πρόβλεψη σε τι τιμή θα διαθέσει ένα προϊόν για να κάνει το όποιο σχέδιο. Στη φαρμακοβιομηχανία ο μηχανισμός των υποχρεωτικών επιστροφών δεν επιτρέπει αυτήν την πρόβλεψη, αντιθέτως δημιουργεί ένα ασταθές περιβάλλον, διότι δεν μπορεί να υπολογιστεί σε τι τιμή διατίθεται ένα φάρμακο (ακόμα και για πέρυσι δεν ξέρουμε πάντα)! Επίσης, στην Ελλάδα υπάρχουν χρονοδιαγράμματα καθορισμένα από το ρυθμιστικό πλαίσιο σε σχέση με την έγκριση νέων φαρμάκων, την αξιολόγηση, την αποζημίωση και τις απαιτήσεις για την κυκλοφορία τους στην αγορά. Στην πράξη, ωστόσο, δεν τηρούνται πάντα.

Η στενή συνεργασία με την εκάστοτε κυβέρνηση, η παρακολούθηση των κανονιστικών και πολιτικών

Η χώρα μας αντιμετωπίζει εδώ και χρόνια σημαντικές προκλήσεις στον τομέα των κλινικών μελετών, χάνοντας σημαντικές ευκαιρίες για οικονομική ανάπτυξη και βελτίωση της υγειονομικής περίθαλψης.

εξελιξεν και η επένδυση μπορούν να συμβάλουν στη σταθερότητα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

— Ο όμιλος εταιρειών ΦΑΡΜΑΣΕΡΒ μετρά φέτος 40 χρόνια ζωής. Ποια είναι τα μελλοντικά σας σχέδια και τι αναμένουμε από νέες θεραπείες;

Σήμερα ο όμιλος περιλαμβάνει δύο εταιρείες, τη Φαρμασέρβ Ελλάς και τη Φαρμασέρβ - Lilly, η κάθε μία με τη δικιά της γκάμα φαρμάκων και προϊόντων. Η Φαρμασέρβ ιδρύθηκε το 1984 από τον πατέρα μου, Διονύση Φιλιώτη, και συνεργαζόταν με τη διεθνή φαρμακευτική εταιρεία Lilly. Μετά από μια πολύ πετυχημένη δεκαετία, το 1994 έγινε η κοινοπραξία της ελληνικής Φαρμασέρβ με τον αμερικανικό κολοσσό Eli Lilly και δημιουργήθηκε η Φαρμασέρβ - Lilly.

Η Lilly ανέκαθεν ήταν εταιρεία καινοτομίας και σε συνεργασία με τη Lilly επενδύουμε σε κλινικές μελέτες στην Ελλάδα για να δημιουργούμε νέα φάρμακα, συνεργαζόμαστε με ελληνικά εργοστάσια για παραγωγή στην Ελλάδα και εργαζόμαστε για να διαθέτουμε καινοτόμα και ποιοτικά φάρμακα στους ασθενείς της χώρας μας.

Ένα από τα πολλά υποσχόμενα νέα φάρμακά μας είναι για τη θεραπεία της παχυσαρκίας. Η παχυσαρκία δεν αποτελεί ένα θέμα lifestyle. Πρόκειται για μία νόσο και έτσι θα πρέπει να αντιμετωπίζεται, ώστε να υπάρχουν η καλύτερη δυνατή διαχείριση και η μικρότερη δυνατή επιβάρυνση της υγείας των πολιτών. Η παχυσαρκία αποτελεί, επίσης, σημαντικό παράγοντα κινδύνου για πάρα πολλές άλλες ασθένειες, όπως ο διαβήτης, τα καρδιαγγειακά νοσήματα, οι νόσοι των νεφρών, ο καρκίνος κ.ά. Σύντομα θα υπάρχουν σημαντικές θεραπευτικές λύσεις σε αυτό το πεδίο και από

1. Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ

Μέσο: . . . . .NEXT DEAL_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .01/09/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .08/10/2024

Σελίδα: 18

HEALTH
Next generation

Στιγμιότυπο από την επετειακή εκδήλωση για τα 25 χρόνια Κλινικής Έρευνας της ΦΑΡΜΑΣΕΡΒ – LILLY. Διακρίνονται ο αντιπρόεδρος και γενικός διευθυντής της ΦΑΡΜΑΣΕΡΒ – LILLY, κ. Σπύρος Φιλιώτης, ο τ. πρόεδρος του ΕΚΠΑ, καθηγητής Μελέτιος-Αθανάσιος Δημόπουλος, ο σεβασμιότατος μητροπολίτης Ζάμπιας, κ. Ιωάννης, ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων, κ. Κωνσταντίνος Τασούλας, ο πρόεδρος του ΕΚΠΑ, καθηγητής Γεράσιμος Σιάσος, ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της ΦΑΡΜΑΣΕΡΒ – LILLY, κ. Διονύσιος Φιλιώτης, και η καθηγήτρια του ΕΚΠΑ, κ. Θεοδώρα Ψαλτοπούλου-Δημοπούλου.

την εταιρεία μας. Αυτό είναι καινοτομία.

Επίσης, η Lilly καταβάλλει σημαντική ερευνητική προσπάθεια για τη νόσο Αλτσχάιμερ. Για τη συγκεκριμένη νόσο έχει δοθεί ο χαρακτηρισμός «νεκροταφείο των φαρμάκων», καθώς έχουν ερευνηθεί πάρα πολλά μόρια για την αντιμετώπισή της, χωρίς ωστόσο θετικά αποτελέσματα για τους πάσχοντες, αλλά και για τις οικογένειές τους.

Σήμερα βρισκόμαστε εν αναμονή της έγκρισης δύο νέων υποψήφιων φαρμάκων, που ευχόμαστε να μας φέρουν πιο κοντά στη βελτίωση της υγείας των ασθενών που υποφέρουν από την πάθηση αυτή.

Στη θεραπευτική περιοχή του σακχαρώδους διαβήτη, οι εξελίξεις είναι ραγδαίες, με την ανάπτυξη μεταξί άλλων και εβδομαδιαίως χορηγούμενης ινσουλίνης για τους πάσχοντες.

Από την άλλη εταιρεία του ομίλου, τη Φαρμασέρβ Ελλάς, πρόσφατα διαθέσαμε εισπνεύσιμη φαρμακευτική κάνναβη, που πιστεύουμε ότι θα αποτελέσει σημαντική λύση για αρκετούς ασθενείς με σοβαρά νοσήματα.

Όλα αυτά είναι καινοτομία! ■

ΣΠΥΡΟΣ ΦΙΛΙΩΤΗΣ

Ο Σπύρος Φιλιώτης είναι αντιπρόεδρος και γενικός διευθυντής των εταιρειών Φαρμασέρβ – Lilly και Φαρμασέρβ Ελλάς, διαθέτοντας εμπειρία άνω των 20 ετών στον φαρμακευτικό κλάδο. Ξεκίνησε την καριέρα του τη δεκαετία του '90 στην Eli Lilly and Company στην Ινδιανάπολη, ΗΠΑ, προτού συνεχίσει στη Lilly Spain. Το 2001, εντάχθηκε στη Φαρμασέρβ – Lilly, αρχικά ως επιστημονικός συνεργάτης και εν συνεχεία σε θέσεις όπως διευθυντής Διαχείρισης Τομέων και διευθυντής Εταιρικών Υποθέσεων. Το 2008 επέστρεψε στην Ινδιανάπολη, έχοντας σημαντικό ρόλο στην ομάδα διαβήτη, και αργότερα ορίστηκε γενικός διευθυντής στη Lilly Denmark. Από τον Ιανουάριο του 2010, ο κ. Φιλιώτης υπηρετεί ως αντιπρόεδρος και γενικός διευθυντής της Φαρμασέρβ – Lilly και τα τελευταία τέσσερα χρόνια και ως αντιπρόεδρος της Φαρμασέρβ Ελλάς. Είναι επίσης μέλος του Δ.Σ. του ΣΦΕΕ και του Δ.Σ. της Pharma Innovation Forum (PIF).

2. ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΠΟΔΕΙΧΘΕΙ ΣΩΤΗΡΙΟ ΤΟ ΝΑ # ΕΙΜΑΙΨΑΓΜΕΝΗ

Μέσο: . . . . . ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 08/10/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 08/10/2024

Σελίδα: 7

ΚΑΡΚΙΝΟΣ ΤΟΥ ΜΑΣΤΟΥ

Μπορεί να αποδειχθεί σωτήριο το να #είμαιΨαγμένη

«**Τόσα** ψάχνεις καθημερινά. Γιατί όχι το στήθος σου;». Με αυτό το ευρηματικό σλόγκαν, ο Πανελλήνιος Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού «Αλμα Ζωής» πραγματοποιεί για δεύτερη χρονιά εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τον καρκίνο του μαστού. Με αφορμή τον μήνα Οκτώβριο, μήνα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τον καρκίνο του μαστού, η καμπάνια «#είμαιΨαγμένη» υπενθυμίζει σε κάθε γυναίκα ότι, ανάμεσα στους δεκάδες μικρούς ή μεγάλους ελέγχους που καλείται να κάνει καθημερινά στη ζωή της, ο προληπτικός έλεγχος μαστού είναι αυτός που μπορεί να της σώσει τη ζωή. Οπως τονίζει το «Αλμα Ζω-

Η πρώτη μαστογραφία πρέπει να γίνεται στην ηλικία των 35-40 ετών, ενώ από τα 40 και μετά να επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο.

2. ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΠΟΔΕΙΧΘΕΙ ΣΩΤΗΡΙΟ ΤΟ ΝΑ # ΕΙΜΑΙΨΑΓΜΕΝΗ

Μέσο: . . . . . ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 08/10/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 08/10/2024

Σελίδα: 7

επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο.

ής», ο καρκίνος του μαστού αποτελεί την πιο συχνά διαγνωσμένη μορφή καρκίνου και την πρώτη αιτία θανάτου από καρκίνο στις γυναίκες στην Ευρώπη. Από καρκίνο του μαστού θα νοσήσει κάποια στιγμή στη ζωή της μία στις οκτώ γυναίκες. Το 2022, στην Ελλάδα, διαγνώστηκαν 8.987 γυναίκες.

Η τακτική ψηλάφηση, όμως, του στήθους και οι προληπτικές εξετάσεις σώζουν ζωές. Οι θάνατοι από καρκίνο του μαστού στην Ευρώπη έχουν μειωτική τάση χάρη στην έγκαιρη διάγνωση της ασθένειας και στις ολοένα αποτελεσματικότερες θεραπείες. Η έγκαιρη διάγνωση της ασθένειας αυξάνει τα ποσοστά πενταετούς επιβίωσης μετά τη διάγνωση έως και 97%.

Ο προληπτικός έλεγχος για τον καρκίνο του μαστού περιλαμβάνει κλινική εξέταση, υπέρηχο μαστού και μαστογραφία. Οι κατευθυντήριες ιατρικές οδηγίες ορίζουν να γίνεται κλινική εξέταση μαστού κάθε τρία χρόνια για γυναίκες από 20 ετών και άνω και ετησίως για γυναίκες από τα 40 και έπειτα. Η πρώτη μαστογραφία αναφοράς καλό είναι να γίνεται στην ηλικία των 35-40 ετών, ενώ από τα 40 και μετά η μαστογραφία πρέπει να επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο.

Ωστόσο, κάθε γυναίκα είναι ξεχωριστή. Ανεξάρτητα από την ηλικία μας, μπορούμε να απευθυνθούμε σε γιατρό εξειδικευμένο στην υγεία του μαστού ώστε να λάβουμε συμβουλές και να λύσουμε τυχόν απορίες, να εκτιμηθεί η ομάδα κινδύνου στην οποία μπορεί να ανήκουμε (σημαντικό βήμα πρόληψης αποτελεί η ενημέρωση για το οικογενειακό μας ιστορικό) και να σχεδιαστεί το εξατομικευμένο πλάνο για τον προληπτικό μας έλεγχο.

Αν παρατηρήσουμε όγκο, σκληρία, πρήξιμο ή κοκκινίλα, αλλαγή στο μέγεθος και στο σχήμα του στήθους ή αλλαγές στη θηλή, θα πρέπει να επισκεφθούμε αμέσως τον γιατρό μας.

3. ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΤΟ ΥΨΗΛΟ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ

Μέσο: . . . . . ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .08/10/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .08/10/2024

Σελίδα: 1

Στοιχημα το υψηλό πλεόνασμα

*Στο προσχέδιο
του προϋπολογισμού*

Στόχο για υψηλό πρωτογενές πλεόνασμα 2,5% του ΑΕΠ το 2025, έναντι 2,4% φέτος, θέτει το προσχέδιο προϋπολογισμού του επόμενου χρόνου. Κι αυτό ενώ προβλέπονται μέτρα ενίσχυσης του εισοδήματος 1,1 δισ. ευρώ, όπως η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 1%. Ωστόσο, κίνδυνοι, όπως μια κλιμάκωση της έντασης στη Μέση Ανατολή, μπορεί να ανατρέψουν τους στόχους αυτούς. Ήδη, χθες, το πετρέλαιο σκαρφάλωσε στα 80 δολάρια το βαρέλι. **Σελ. 22-23**

3. ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΤΟ ΥΨΗΛΟ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ

Μέσο: . . . . . ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .08/10/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .08/10/2024

Σελίδα: 21

Μόνιμα μέτρα ελάφρυνσης ύψους 1,1 δισ. για το 2025

*Τι προβλέπει για ανάπτυξη, πλεόνασμα,
χρέος το προσχέδιο προϋπολογισμού*

Αύξηση των φορολογικών εσόδων κατά 2,5 δισ. και μόνιμα μέτρα 1,1 δισ. προβλέπει, μεταξύ άλλων ο προϋπολογισμός του 2025. Οι κυριότερες μόνιμες παρεμβάσεις αφορούν την αύξηση των συντάξεων, των αποδοχών δημοσίων υπαλλήλων και ενστόλων, την κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος για επαγγελματίες, τη μείωση εισφορών κατά 0,5% για εργοδό-

τες και για εργαζομένους αντίστοιχα, αλλά και τη μονιμοποίηση του ΕΦΚ στο αγροτικό πετρέλαιο. Το προσχέδιο του προϋπολογισμού αναθεωρεί προς τα κάτω τις προβλέψεις για ανάπτυξη και επενδύσεις, ενώ το χρέος μειώνεται με βραδύτερο ρυθμό. Οι προβλέψεις για το πρωτογενές πλεόνασμα είναι πιο αισιόδοξες, καθώς αναμένεται αύξηση εσόδων. **Σελ. 22, 23**

Αυξημένα κατά 2,5 δισ. ευρώ τα φορολογικά έσοδα το 2025

Τα νέα μόνιμα μέτρα στήριξης ανέρχονται σε 1,1 δισ. ευρώ

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Οι αυξήσεις στους συνταξιοδότες και η αναπροσαρμογή του κατώτατου μισθού αναμένεται να προσθέσουν επιπλέον έσοδα στον προϋπολογισμό το 2025, σε συνδυασμό με τη μεγέθυνση της ελληνικής οικονομίας. Παράλληλα, η ακρίβεια ωθεί σε υψηλότερα επίπεδα τις εισπράξεις τόσο από τον ΦΠΑ όσο και από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, χωρίς ωστόσο να είναι αμελητέες οι εισπράξεις από τον τουρισμό. Συνολικά τα έσοδα από φόρους εκτιμάται πως θα είναι αυξημένα κατά 2,474 δισ. ευρώ ή 3,7% έναντι του 2024. Συγκεκριμένα, τα έσοδα από τους έμμεσους φόρους θα ανέλθουν στο ποσό των 37,798 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 1,528 δισ. ευρώ έναντι του 2024. Τα έσοδα από τον φόρο εισοδήματος υπολογίζεται να φθάσουν στο ποσό των 24,941 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 1,065 δισ. ευρώ, εκ των οποίων τα 878 εκατ. ευρώ είναι απόρροια της μεγέθυνσης της οικονομίας και της αναμενόμενης αύξησης του κατώτατου μισθού. Το προσχέδιο του προϋπολογισμού που κατατέθηκε χτες στη

Βουλή προβλέπει νέα μόνιμα μέτρα στήριξης ύψους 1,1 δισ. ευρώ για το 2025, ενώ πολλές άλλες παρεμβάσεις χρηματοδοτούνται από πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) και του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (TAA).

«Οι νέες δημοσιονομικές παρεμβάσεις, που συμπληρώνονται από σειρά θεσμικών μέτρων, εστιάζουν στη στήριξη του διαθέσιμου εισοδήματος, στην ενίσχυση των επενδύσεων και της καινοτομίας, στην αντιμετώπιση του δημογραφικού και του στεγαστικού ζητήματος, καθώς και στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής», σημειώνεται στο προσχέδιο του προϋπολογισμού.

Συνολικά οι κυριότερες μόνιμες δημοσιονομικές παρεμβάσεις που εφαρμόστηκαν το 2024, καθώς και οι νέες, οι οποίες θα εφαρμοστούν από το 2025, ανέρχονται σε 2,9 δισ. ευρώ και είναι οι ακόλουθες:

- Μείωση από 1.1.2025 κατά μία ποσοστιαία μονάδα των ασφαλιστικών εισφορών. Ειδικότερα, η μείωση αυτή αναλύεται σε μείωση 0,5% στις εισφορές των εργαζομένων και 0,5% στις ερ-

Μειώνονται κατά μία ποσοστιαία μονάδα οι ασφαλιστικές εισφορές.

γοδοτικές εισφορές κλάδου υγείας, με το ετήσιο καθαρό κόστος για το 2025 να ανέρχεται σε 440 εκατ. ευρώ.

- Κατάργηση από 1.1.2025 του τέλους επιτηδεύματος στους ελεύθερους επαγγελματίες, σε συνέχεια της μείωσης κατά 50% το 2024, με κόστος 113 εκατ. για το 2024 και 238 εκατ. για το 2025.
- Επέκταση της επιστροφής του ΕΦΚ στο αγροτικό πετρέλαιο για το 2024 και μονιμοποίηση της από το 2025, με νέο σύστημα το οποίο βασίζεται στην πραγματική κατανάλωση, με κόστος 82 εκατ. για το 2024 και 100 εκατ. για το 2025.

Βασικές δημοσιονομικές παρεμβάσεις 2025

€440 εκατ. Μείωση κατά μία ποσοστιαία μονάδα των ασφαλιστικών εισφορών από τον Ιανουάριο 2025	€238 εκατ. Κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος στους ελεύθερους επαγγελματίες από το 2025, σε συνέχεια της μείωσης κατά 50% το 2024	€100 εκατ. Μονιμοποίηση της επιστροφής του ΕΦΚ στο αγροτικό πετρέλαιο με νέο σύστημα από το 2025	€41 εκατ. Κίνητρα για την καινοτομία, τις συγχωνεύσεις και τις εξαγωγές	€40 εκατ. Αυτοτελής φορολόγηση εφημερίων Ιατρών ΕΣΥ	€32 εκατ. Μείωση φόρων χαρτοσήμου σε μια σειρά από συναλλαγές (τόκους εταιρικών δανείων, οικοδομικές άδειες, ασφαλιστήρια συμβόλαια κ.λπ.)
€24 εκατ. Κατάργηση τέλους σταθερής τηλεφωνίας (5%) για συνδέσεις με οπτική ίνα (≥100 mbps)	€18 εκατ. Μείωση ΕΝΦΙΑ κατά 10% (2024) και 20% (2025) για κατοικίες που ασφαλιζονται για φυσικές καταστροφές με φορολογητέα αξία έως €500.000	€18 εκατ. Επέκταση και κατά το έτος 2025 της απαλλαγής ΦΠΑ για νέα κύρια	€17 εκατ. Απαλλαγή από τον φόρο ασφαλιστρού (15%) συμβολαίων υγείας για παιδιά έως 18 ετών	€6 εκατ. Φοροαπαλλαγή οικειοθελών παροχών επιχειρήσεων υπέρ νέων γονέων	€3 εκατ. Απαλλαγή φόρου εισοδήματος για κενά ακίνητα ή ακίνητα σε βραχυπρόθεσμα μίσθωση που δε ενοικιαστούν σε μακροχρόνια μίσθωση

- Αύξηση των συντάξεων με βάση τον ρυθμό μεταβολής του πληθωρισμού και του ΑΕΠ, με κόστος 424 εκατ. για το 2024 και επιπλέον 401 εκατ. για το 2025.
- Αναμόρφωση του μισθολογίου στον δημόσιο τομέα από την 1.1.2024, με την οποία αυξήθηκαν οι μισθοί όλων των δημοσίων υπαλλήλων, με ιδιαίτερη έμφαση στους χαμηλόμισθους υπαλλήλους, στους υπαλλήλους με παιδιά καθώς και στους υπαλλήλους που κατέχουν θέσεις ευθύνης. Το συνολικό ετήσιο μεικτό κόστος (συμπεριλαμβανομένων των εργοδοτικών εισφορών) ανέρχεται σε 1.067 εκατ. Επιπλέον, από τον Απρίλιο 2025 θα πραγματοποιηθεί νέα αύξηση στους βασικούς μισθούς όλων των δημοσίων υπαλλήλων, έτσι ώστε ο εισαγωγικός μισθός στο Δημόσιο να μην υπολείπεται του επιπέδου του κατώτατου μισθού του ιδιωτικού τομέα. Το μεικτό

κόστος της νέας παρέμβασης για το 2025 εκτιμάται κατά αρχάς περίπου σε 143 εκατ. περίπου. Ωστόσο, σημειώνεται ότι το τελικό κόστος εξαρτάται από την τελική αύξηση του κατώτατου μισθού.

- Ενίσχυση του εισοδήματος των γιατρών του ΕΣΥ μέσω της αύξησης της αποζημίωσής τους για εφημερίες κατά 20% από 1.1.2024 με κόστος 45 εκατ., καθώς και μέσα της θέσπισης από τον Σεπτέμβριο 2024 αυξημένου κινήτρου προσέλκυσης και παραμονής σε προβληματικές και άγονες περιοχές, με κόστος 5 εκατ. για το 2024 και 16 εκατ. για το 2025. Επιπλέον, από 1.1.2025 θεσπίζεται η αυτοτελής φορολόγηση της αποζημίωσης των εφημερίων των γιατρών του ΕΣΥ με συντελεστή 22%, με κόστος 40 εκατ.
- Αύξηση από 1.1.2025 της αποζημίωσης για τη νυχτερινή απα-

κόληση του έντολου προσωπικού με κόστος 25 εκατ. ευρώ. Επιπλέον, κατά τον μήνα Δεκέμβριο 2024 θα δοθούν ενισχύσεις ύψους 243 εκατ. σε 1,9 εκατ. δικαιούχους, στους οποίους περιλαμβάνονται: (α) συνταξιοδότες με προσωπική διαφορά οι οποίοι θα λάβουν ενίσχυση που κυμαίνεται από 100 έως 200 ευρώ, αναλόγως του ύψους της συντάξης τους και για συντάξεις έως και 1.600 ευρώ, (β) δικαιούχοι εισοδήματος παιδιού ΟΠΕΚΑ, οι οποίοι θα λάβουν μία επιπλέον μηνιαία δόση, (γ) δικαιούχοι επιδόματος επιδομάτων e-ΕΦΚΑ, οι οποίοι θα ενοικιαστούν με 200 ευρώ, (δ) αναπόσπαστοι υπεργίτες, οι οποίοι θα λάβουν ενίσχυση 200 ευρώ και (ε) δικαιούχοι ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, για τους οποίους προβλέπεται καταβολή προσαυξημένης μηνιαίας δόσης κατά 50%.

3. ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΤΟ ΥΨΗΛΟ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ

Μέσο: . . . . . ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .08/10/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .08/10/2024

Σελίδα: 23

Χαμηλώνει ο πήχυς για επενδύσεις και ανάπτυξη

Αβειαιότητες στο προσχέδιο του προϋπολογισμού στη σκιά του πολέμου

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Προσγείωση των προβλέψεων για ανάπτυξη και επενδύσεις, σε σύγκριση με εκτιμήσεις προ εξαμήνου, περιλαμβάνει το προσχέδιο προϋπολογισμού του 2025, ενώ και το δημόσιο χρέος μειώνεται με βραδύτερο ρυθμό. Παρ' όλα αυτά οι προβλέψεις του για το πρωτογενές πλεόνασμα είναι πιο αισιόδοξες, καθώς τα φορολογικά έσοδα γεμίζουν τα ταμεία του Δημοσίου.

Το προσχέδιο, που κατέθεσαν χθες στη Βουλή ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας Κωστής Χατζηδάκης και ο υφυπουργός Θάνος Πετραλιάς, προβλέπει συγκεκριμένα ρυθμό ανάπτυξης 2,2% για φέτος και 2,3% για το 2025. Στο Πρόγραμμα Σταθερότητας που είχε υποβάλει η κυβέρνηση τον Απρίλιο στην Κομισιόν προβλεπόταν ρυθμός 2,5% και 2,6%, αλλά η κυβέρνηση προσαρμόστηκε στις προβλέψεις της Κομισιόν. Κάτι που δείχνει πιο συνεπές τώρα, όχι μόνο λόγω της χαμηλής πίεσης της ευρωπαϊκής οικονομίας (0,8% και 1,4%, αντίστοιχα η εαρινή πρόβλεψη της Κομισιόν για την ανάπτυξη στην Ευρωζώνη), αλλά και λόγω της αναζωπύρωσης της κρίσης στη Μέση Ανατολή. Ηδη η τιμή του πετρελαίου χθες έφτασε τα 80 δολάρια το βαρέλι, από τα 73 δολάρια μια βδομάδα πριν, αγγίζοντας ακριβώς την τιμή με βάση την οποία έχει συνταχθεί ο προϋπολογισμός. Αν τα πράγματα

Βασικά μεγέθη της ελληνικής οικονομίας

% ετήσιες μεταβολές, σταθερές τιμές	2023	2024**	2025**
ΑΕΠ	2,0	2,2	2,3
Ιδιωτική κατανάλωση	1,8	1,7	1,6
Δημόσια κατανάλωση	1,7	0,4	0,0
Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	4,0	6,7	8,4
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	3,7	4,2	4,0
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	2,1	3,8	3,6
Αποπληθωριστής ΑΕΠ	4,5	3,0	2,2
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	4,2	2,8	2,1
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ)	3,5	2,7	2,1
Απασχόληση*	1,0	1,1	0,7
Ποσοστό ανεργίας (έρευνα εργατικού δυναμικού)	11,1	10,3	9,7

ΠΗΓΗ: Ετήσιοι εθνικοί λογαριασμοί (ΕΛΣΤΑΤ), εκτιμήσεις υπ. Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

• Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι αμοιβές ανά εργαζόμενο εκτιμάται ότι θα αυξηθούν 4,3%, σημαντικά υψηλότερα του πληθωρισμού.

επιδεινωθούν το επόμενο διάστημα, ίσως χρειαστεί να ξαναγίνουν κάποιοι υπολογισμοί ενόψει του σχεδίου προϋπολογισμού τον Νοέμβριο.

Το ΑΕΠ σε απόλυτα μεγέθη θα αυξηθεί κατά 10 δισ. ευρώ, από 231,9 δισ. σε 242,3 δισ.

Οι επενδύσεις προβλέπεται να αυξηθούν κατά 6,7% φέτος

και 8,4% το 2025, έναντι προηγούμενης πρόβλεψης για 9,1% και 14,4% αντίστοιχως. Η ανεργία προβλέπεται να μειωθεί στο 10,3% φέτος και στο 9,7% το 2025.

Ο πληθωρισμός προβλέπεται στο 2,7% φέτος και στο 2,1% τον επόμενο χρόνο, λίγο πάνω από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης, όπου προβλέπεται να διαμορφωθεί στο 2,5% και 2,1% αντίστοιχως. Και οι αμοιβές ανά εργαζόμενο, όπως αναφέρει η ανακοίνωση του υπουργείου Οικονομικών, επικαλούμενη προβλέψεις της Κομισιόν, θα αυξηθούν 4,3% – σημαντικά υψηλότερα του πληθωρισμού.

Ο προϋπολογισμός, ωστόσο, συνεχίζει την πορεία των δι-

μοσιονομικών υπεραποδόσεων των προηγούμενων χρόνων:

- Το πρωτογενές αποτέλεσμα θα είναι φέτος πλεόνασμα 2,4% του ΑΕΠ και το 2025 θα αυξηθεί στο 2,5%, έναντι πρόβλεψης 2,1% του Προγράμματος Σταθερότητας και για τις δύο χρονιές.

- Το ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης θα έχει έλλειμμα 1% του ΑΕΠ το 2024 και 0,6% του ΑΕΠ το 2025, έναντι προηγούμενης πρόβλεψης για 1,2% και 0,9%.

- Οι καθαρές πρωτογενείς δαπάνες, κριτήριο του νέου Συμφώνου Σταθερότητας, που εφαρμόζεται το 2025 για πρώτη χρονιά, θα αυξηθούν κατά 3,6%, κάτω από τον στόχο για 3,7%.

- Το δημόσιο χρέος προβλέπεται να μειωθεί στο 153,7% του ΑΕΠ φέτος και να υποχωρήσει περαιτέρω στο 149,1% το 2025, έναντι 152,7% και 146,3% αντίστοιχως που προέβλεπε το Πρόγραμμα Σταθερότητας. Σε απόλυτο μέγεθος, ωστόσο, εκτιμάται ότι θα ανακοπεί η καθοδική πορεία του 2023-2024 και θα αυξηθεί από 356,5 δισ. ευρώ σε 361,4 δισ. ευρώ το 2025.

«Ο προϋπολογισμός του 2025 καλείται να συγκεράσει τον στόχο της δημοσιονομικής σταθερότητας με την ανάγκη για αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος των πολιτών», σχολίασε ο κ. Χατζηδάκης. «Στόχος είναι η διασφάλιση της ισχυρής ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, η περαιτέρω αναβάθμιση του αξιόχρεου της χώρας και η ευημερία των πολιτών».

4. ΜΟΛΙΣ ΕΝΑΣ ΞΕΝΩΝΑΣ ΠΑΡΗΓΟΡΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Μέσο: . . . . . ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 08/10/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 08/10/2024

Σελίδα: 1

Μόλις ένας ξενώνας παρηγορικής φροντίδας

Τα μεγάλα κενά

Στην Ελλάδα υπάρχει μόλις ένας ξενώνας παρηγορικής φροντίδας, τα 57 ιατρεία πόνου λειτουργούν μόνο χάρις στον εθελοντισμό γιατρών και νοσηλευτών, ενώ η κατ' οίκον φροντίδα παρέχεται μόνο σε τέσσερις περιοχές. Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Παρηγορικής Φροντίδας, οι διεθνείς ενώσεις αναδεικνύουν τα κενά στη χώρα μας. **Σελ. 7**

4. ΜΟΛΙΣ ΕΝΑΣ ΞΕΝΩΝΑΣ ΠΑΡΗΓΟΡΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Μέσο: . . . . . ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 08/10/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 08/10/2024

Σελίδα: 7

Ζουν με τον πόνο χωρίς παρηγορική φροντίδα

Της ΠΕΝΝΥΣ ΜΠΟΥΛΟΥΤΖΑ

Πολύ μακριά από τον στόχο της παροχής παρηγορικής φροντίδας σε ασθενείς για την αντιμετώπιση του πόνου, όποια μορφή κι αν έχει αυτός, βρίσκεται η χώρα μας. Στην Ελλάδα λειτουργεί μόλις ένας ξενώνας παρηγορικής φροντίδας, που σαφώς δεν επαρκεί να καλύψει τις ανάγκες των ασθενών, τα 57 ιατρεία πόνου των νοσοκομείων ανά τη χώρα δεν είναι ενταγμένα στους οργανισμούς των νοσοκομείων και λειτουργούν μόνο χάριν του εθελοντισμού γιατρών και νοσηλευτών, ενώ στο πλαίσιο του εθελοντισμού παρέχεται και κατ'οίκον νοσηλεία για ασθενείς που ζουν με πόνο, αλλά μόνο σε τέσσερις περιοχές της χώρας. Από το καλοκαίρι και μετά έχει ενταθεί και το πρόβλημα της πρόσβασης σε διάλυμα μορφίνης, που παραμένει μη αποζημιούμενη στη χώρα μας.

Στις 12 Οκτωβρίου 2014 ψηφίστηκε για πρώτη φορά στην Παγκόσμια Συνέλευση Υγείας, που είναι τμήμα του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, ψήφισμα σύμφωνα με το οποίο η παρηγορική φροντίδα θα πρέπει να ενσωματωθεί στην ολοκληρωμένη φροντίδα των ασθενών και να παρέχεται δωρεάν σε όποιον

την έχει ανάγκη. Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ξενώνων και Παρηγορικής Φροντίδας 2024 στις 12 Οκτωβρίου, οι διεθνείς ενώσεις που ασχολούνται με το αντικείμενο ρωτούν εάν δέκα χρόνια μετά, το ψήφισμα έχει εισακουστεί και τι έχει γίνει προς αυτή την κατεύθυνση.

«Η απάντηση είναι “σχεδόν τίποτα”», σημειώνει στην «Κ» η πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Θεραπείας Πόνου και Παρηγορικής Φροντίδας (ΠΑΡΗΣΥΑ), ομότιμος καθηγήτρια Ανααισθησιολογίας - Θεραπείας Πόνου, Ιωάννα Σιαφάκα. Και συνεχίζει: «Και αυτό ακόμη και σε χώρες της Ευρώπης. Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Ατλαντά της Παρηγορικής Φροντίδας, λιγότερο από το 15% ενηλίκων και παιδιών που έχουν ανάγκη για υπηρεσίες παρηγορικής φροντίδας τη λαμβάνουν. Αυτό σημαίνει ότι οι υπόλοιποι ασθενείς εξακολουθούν να βιώνουν πόνο που δεν αντέχεται. Με λίγα λόγια, η κοινωνία μας ακόμη απέχει από το να συμπαραστήκεται και να συμπονεϊ». Από το μοτίβο αυτό δεν απέχει και η Ελλάδα, όπου οι εξειδικευμένες υπηρεσίες παρηγορικής φροντίδας - ξενώνες είναι ελάχιστες. Μόλις 0,02 ανά 100.000 πληθυσμού, όταν σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Ατλα-

να απαιτούνται δύο ανά 100.000 πληθυσμού. «Πρακτικά λειτουργεί ένας ξενώνας στην Παιανία στο πλαίσιο της Εκκλησίας, ενώ άλλος ένας έχει δημιουργηθεί από την Ελληνική Αντικαρκινική Εταιρεία και γίνονται προσπάθειες για να δωριστεί ώστε να μπορεί να λειτουργήσει», επισημαίνει η κ. Σιαφάκα. «Ένας ξενώνας όμως μπορεί να βοηθήσει

Οι ξενώνες και οι εξειδικευμένες υπηρεσίες στην Ελλάδα καλύπτουν λίγους ασθενείς, ενώ η κατ'οίκον φροντίδα παρέχεται μόνο σε τέσσερις περιοχές στο πλαίσιο εθελοντισμού.

15-20 ασθενείς. Αυτό που χρειάζεται είναι να υπάρχουν υπηρεσίες που να υποστηρίζουν την κατ'οίκον φροντίδα. Η ΠΑΡΗΣΥΑ προσφέρει δωρεάν μέσω του δικτύου των μελών της και στο πλαίσιο του εθελοντισμού αυτές τις υπηρεσίες σε Αττική, Ρέθυμνο, Θεσσαλονίκη και Ιωάννινα. Ωστόσο, με κατ'οίκον

φροντίδα θα πρέπει να καλύπτεται το σύνολο των ασθενών που την έχουν ανάγκη σε όλη τη χώρα. Και είναι μία υπηρεσία που δεν πρέπει να επαφίεται στον εθελοντισμό, αλλά να την παρέχει το υπουργείο Υγείας», υπογραμμίζει.

Εκτιμάται ότι στη χώρα μας περίπου 150.000 ογκολογικοί ασθενείς έχουν ανάγκη παρηγορικής φροντίδας και αντιμετώπισης του πόνου. Όμως, η παρηγορική φροντίδα δεν αφορά μόνο τον πόνο από τον καρκίνο. Αφορά περίπου 20 νοσήματα, όπως αναπνευστική ανεπάρκεια τελικού σταδίου, καρδιακή ανεπάρκεια τελικού σταδίου, ρευματικές νόσους και άλλες παθήσεις. Τα 57 ιατρεία πόνου και παρηγορικής φροντίδας των δημοσίων νοσοκομείων εξακολουθούν να λειτουργούν εθελοντικά από γιατρούς και νοσηλευτές και φυσικά δεν επαρκούν, με αποτέλεσμα να υπάρχουν και λίστες αναμονής. Όπως διευκρινίζει η κ. Σιαφάκα, «κάνουμε φυσικά διερεύνηση των περιστατικών. Αμα κάποιος μου πει ότι είναι ογκολογικός ασθενής, σαφώς δεν θα τον αφήσω να περιμένει». Τα ιατρεία πόνου παραμένουν εκτός του οργανισμού των νοσοκομείων στα οποία λειτουργούν και δεν υποστηρίζονται πάντα από

τις διοικήσεις. «Στο ογκολογικό νοσοκομείο «Αγιοι Ανάργυροι», το ιατρείο πόνου που υπάρχει εδώ και δέκα χρόνια έχει μείνει χωρίς γιατρούς και έτσι δεν λειτουργεί. Μία αναισθησιολόγος του νοσοκομείου ζητάει να το λειτουργήσει έστω εκτός του ωραρίου της και ακόμη δεν έχει λάβει απάντηση», σημειώνει η κ. Σιαφάκα.

Η πρόσβαση στη μορφίνη

Από το καλοκαίρι και μετά οι ασθενείς που χρήζουν παρηγορικής φροντίδας βρίσκονται αντιμετώπιση και με το πρόβλημα της πρόσβασης σε μορφίνη, καθώς λείπει από το κρατικό μονοπώλιο η σκόνη μορφίνης με την οποία κατασκευάζεται διάλυμα άμεσης απελευθέρωσης. Αλλά ακόμη κι όταν υπήρχε, η διάθεσή του δεν ήταν δωρεάν, παρά το γεγονός ότι αυτή προβλέπεται από τη σχετική νομοθεσία. Η εναλλακτική είναι η αγορά έτοιμου υδατικού διαλύματος μορφίνης που εισάγεται στην Ελλάδα μέσω του ΙΦΕΤ και κοστίζει 20 ευρώ το φιαλίδιο, τη στιγμή που στη γειτονική Ιταλία η τιμή του είναι 8 ευρώ. Είναι μη αποζημιούμενο, με αποτέλεσμα ένας ασθενής να χρειάζεται να πληρώσει ακόμη και 1.000 ευρώ τον μήνα για να το προμηθευτεί.

5. ΝΟΜΠΕΛ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΕ ΔΥΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ MICRORNA

Μέσο: . . . . . ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 08/10/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 08/10/2024

Σελίδα: 1

ΕΡΝΑ / CHRISTINE OLSSON / TT

Νομπέλ Ιατρικής σε δύο Αμερικανούς για το microRNA

Τη βράβευση δύο Αμερικανών με το βραβείο Νομπέλ Ιατρικής ανακοίνωσε χθες η Σουηδική Ακαδημία Επιστημών. Ο Βίκτορ Αμπρος της ιατρικής σχολής του Πανεπιστημίου της Μασαχουσέτης και ο Γκάρι Ράβκουν της ιατρικής σχολής του Χάρβαρντ και του Γενικού Νοσοκομείου της Μασαχουσέτης τιμήθηκαν με το βραβείο για την ανακάλυψη του microRNA και θα μοιραστούν το χρηματικό έπαθλο του 1 εκατ. ευρώ. **Σελ. 10**

5. ΝΟΜΠΕΛ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΕ ΔΥΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ MICRORNA

Μέσο: . . . . . ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .08/10/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .08/10/2024

Σελίδα: 10

Νομπέλ Ιατρικής σε δύο Αμερικανούς για τη μελέτη του microRNA

ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ. Τη βράβευση δύο Αμερικανών με το βραβείο Νομπέλ Ιατρικής ανακοίνωσε χθες η Σουηδική Ακαδημία Επιστημών, για τη μελέτη μικροσκοπικών μορίων RNA, τα οποία παίζουν κρίσιμο ρόλο στην παραγωγή πρωτεϊνών από τα κύτταρα. Ο Βίκτορ Αμπρος της Ιατρικής σχολής του Πανεπιστημίου της Μασαχουσέτης και ο Γκάρυ Ράβκουν της Ιατρικής σχολής του Χάρβαρντ και του Γενικού Νοσοκομείου της Μασαχουσέτης τιμήθηκαν με το βραβείο για την ανακάλυψη του microRNA και της λειτουργίας του στην επιλογή των πρωτεϊνών που παράγει το κύτταρο. Οι βραβευθέντες θα μοιραστούν το χρηματικό έπαθλο του ενός εκατομμυρίου ευρώ.

Η έρευνα των δύο επιστημόνων βοήθησε να καταλάβουμε πώς τα κύτταρά μας, παρότι μεταφέρουν το ίδιο DNA, είναι ικανά να παράγουν διαφορετικές πρωτεΐνες. Τα νευρικά και τα μυϊκά κύτταρα, για παράδειγμα, είναι ιδιαίτερα εξειδικευμένα, παρότι περιέχουν το ίδιο γενετικό υλικό. «Η επαναστα-

τική ανακάλυψη του microRNA μάς επέτρεψε να αντιληφθούμε νέο απροσδόκτο μηχανισμό γενετικής ρύθμισης. Τα microRNA είναι σημαντικά για την κατανόηση της εμβρυακής ανάπτυξης, της φυσιολογίας του κυττάρου και των ασθενειών, όπως ο καρκίνος», είπε ο Ολε Κάμπε, αντιπρόεδρος

Οι Αμπρος και Ράβκουν ερευνήσαν το πώς τα κύτταρα μπορούν να παράγουν διαφορετικές πρωτεΐνες, ενώ μεταφέρουν το ίδιο DNA.

της επιτροπής Νομπέλ Ιατρικής, σύμφωνα με δημοσίευμα της εφημερίδας The Guardian.

Στο εσωτερικό του πυρήνα του ανθρώπινου κυττάρου αποθηκεύονται γενετικές πληροφορίες χάρη στη διπλή έλικα του μορίου του

Σε εκδήλωση στη Στοκχόλμη ανακοινώθηκαν οι φετινοί νικητές του Νομπέλ Ιατρικής: ο Βίκτορ Αμπρος (αριστερά) του Πανεπιστημίου Μασαχουσέτης και ο Γκάρυ Ράβκουν του Χάρβαρντ και του Νοσοκομείου Μασαχουσέτης.

DNA. Για την παραγωγή πρωτεΐνης, κύτταρα αναπαράγουν γονίδιο, τμήμα του DNA, το οποίο παράγει το μόριο του αγγελιοφόρου RNA (mRNA). Το mRNA λειτουργεί με τη σειρά του ως «μεσάζων», μεταφέροντας πληροφορίες για

τις πρωτεΐνες σε εργαλεία κατασκευής πρωτεϊνών στα κύτταρα. «Το ερώτημα είναι: Τι καθορίζει ότι μόνον τα κατάλληλα γονίδια μεταγράφονται στο mRNA και μεταφράζονται στις κατάλληλες πρωτεΐνες, ικανές να παράγουν

ιστούς στη σωστή ώρα;» αναρωτιέται ο Κάμπε.

Εδώ και πολλά χρόνια η επιστημονική κοινότητα πίστευε ότι η απάντηση βρισκόταν σε πρωτεΐνες, ονομαζόμενες παράγοντες μεταγραφής. Οι πρωτεΐνες αυτές συνδέονται στο DNA και ενεργοποιούν ή εμποδίζουν την παραγωγή mRNA. Όπως όμως αποκάλυψαν οι Αμπρος και Ράβκουν, αυτό δεν εξηγεί όλη τη διαδικασία.

Η έρευνα των δύο τιμηθέντων με το βραβείο Ιατρικής κατέστη εφικτή χάρη σε μικροσκοπικό νηματώδες σκουλήκι, το *C.elegans*. Οι δύο ερευνητές εντόπισαν την ικανότητα του νηματώδους να αξιοποιεί μικροσκοπικά τμήματα RNA, γνωστά ως microRNA, προκειμένου να δώσουν εντολές παραγωγής πρωτεϊνών. «Για πολλά χρόνια το microRNA θεωρείτο ιδιαίτερότητα του *C.elegans*», λέει ο Κάμπε. Στα χρόνια που ακολούθησαν, όμως, η ανακάλυψη νέων microRNA για χιλιάδες γονίδια έδειξε ότι ο άνθρωπος διαθέτει χιλιάδες τέτοια microRNA, κατά-

λλα για την παραγωγή μεγάλων ποικιλίας πρωτεϊνών.

Περαιτέρω έρευνες έδειξαν ότι το microRNA δεν είναι μόνο ικανό να δένεται στο mRNA προκειμένου να εμποδίζει την παραγωγή πρωτεϊνών, αλλά έχει επίσης την ικανότητα να αποσυνθέτει το mRNA. «Κάθε microRNA ρυθμίζει σειρά mRNA και κάθε mRNA υπόκειται σε ρύθμιση από πολλά ξεχωριστά microRNA, δημιουργώντας ρομαλέο σύστημα γονδιακής ρύθμισης», λέει ο Κάμπε.

Ο καθηγητής Βένκι Ραμακρίσναν, βραβείο Νομπέλ Χημείας 2009 για τις μελέτες του στη δομή των μηχανισμών παραγωγής πρωτεϊνών του κυττάρου, καλωσόρισε το βραβείο των συναδέλφων του: «Τους άξιζε το Νομπέλ. Είναι όμως κρίμα που η επιτροπή δεν τιμήσε μαζί τους και τον Ντέιβιντ Μπόλκομιτ, ο οποίος ανακάλυψε ανάλογη διαδικασία σε φυτά και τιμήθηκε μαζί με τους Αμπρος και Ράβκουν με το βραβείο Λάσκερ το 2008».

REUTERS

6. ΤΑ ΕΞΙ 'ΚΛΕΙΔΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Μέσο: . . . . .ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .08/10/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .08/10/2024

Σελίδα: 1

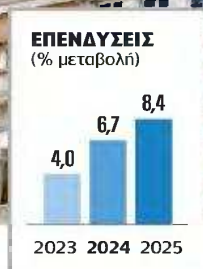
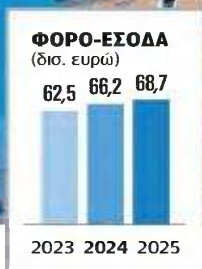

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2025

ΤΑ ΕΞΙ 'ΚΛΕΙΔΙΑ' ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

- ▶ ΠΩΣ ΘΑ «ΦΟΥΣΚΩΣΟΥΝ» ΤΑ ΦΟΡΟ-ΕΣΟΔΑ
- ▶ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ 1,13 ΔΙΣ. ΓΙΑ ΤΑ ΤΑΜΕΙΑ
- ▶ 1,1 ΔΙΣ. ΤΑ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΜΕΤΡΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

▶ 3-6

2,3% αύξηση του ΑΕΠ θα επιδιωχθεί το 2025, σύμφωνα με τους οικονομικούς σχεδιασμούς

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΠΡŪΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ | ΘΕΜΑ

«Ρυθμιστής» τα φορολογικά έσοδα

Το αν θα ξεπεραστεί το φετινό εισπρακτικό ρεκόρ θα κρίνει τις εξελίξεις σε πολλούς τομείς της οικονομίας

Σε «ρυθμιστή» της επιτυχούς εκτέλεσης του προϋπολογισμού για ακόμη μια χρονιά αναδεικνύονται τα φορολογικά έσοδα, καθώς από το αν θα καταρριφθεί ή όχι μέσα στο 2025 το εισπρακτικό ρεκόρ θα εξαρτηθεί η «παραγωγή» των υψηλών πρωτογενών πλεονασμάτων ύψους 2,5% του ΑΕΠ.

Του Θάνου Τσίρου
thsiras@nafemporiki.gr

ΕΠΙΠΛΕΟΝ τα φορολογικά έσοδα θα καθορίσουν και την περαιτέρω αποκλιμάκωση της αναλογίας του χρέους ως προς το ΑΕΠ, αλλά και τα όποια πρόσθετα περιθώρια θα αποκτήσει ενδεχομένως η κυβέρνηση για τη χρηματοδότηση πρόσθετων μέτρων στήριξης.

Το προσχέδιο του προϋπολογισμού έτους 2025 που κατατέθηκε χθες στη Βουλή ενσωμάτωσε, όπως αναμενόταν, τις προβλέψεις που είχαν αποτυπωθεί και στο μεσοπρόθεσμο πριν από μια εβδομάδα. Θα επιδιωχθεί ρυθμός ανάπτυξης 2,3%, ώστε

361,4
ΔΙΣ. ΕΥΡΩ

αναμένεται να φθάσει το 2025 το χρέος της γενικής κυβέρνησης

το ΑΕΠ να διαμορφωθεί σε ονομαστικό επίπεδο στα 242,3 δισ. ευρώ και ουσιαστικά να επανέλθει στα προ οικονομικής κρίσης επίπεδα. Αυτός ο ρυθμός ανάπτυξης θα είναι ταχύτερος συγκριτικά με το 1,6% της Ε.Ε. και το 1,4% της Ευρωζώνης και για να επιτευχθεί, θα πρέπει να κερδηθεί το στοίχημα της αύξησης των επενδύσεων με ρυθμό τουλάχιστον 8,4%, ταχύτερο σε σχέση με το εκτιμώμενο κλείσιμο του 6,7% κατά τη διάρκεια της φετινής χρονιάς.

Η ιδιωτική κατανάληψη θα πρέπει να συνεχίσει να αυξάνεται με ρυθμό περίπου 1,6% (έναντι 1,7%), ενώ ζητούμενο εί-

■ Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με τη μεθοδολογία ESA (σε εκατ. ευρώ)

	2023	2024 Εκτίμηση	2025 Πρόβλεψη
I. Καθαρά έσοδα κρατικού προϋπολογισμού κατά ESA (α+β+γ+δ+ε+στ-ζ)	65.231	70.788	74.612
II. Δαπάνες κρατικού προϋπολογισμού κατά ESA (α+β+γ+δ+ε+στ+η+θ+ι)	72.058	76.218	80.562
III. Ισοζύγιο κρατικού προϋπολογισμού κατά ESA (I-II)	-6.828	-5.430	-5.950
% ΑΕΠ	-3,10%	-2,30%	-2,50%
IV. Πρωτογενές αποτέλεσμα κρατικού προϋπολογισμού κατά ESA (III+II.στ-Ι.ε1)	2.247	4.322	3.406
% ΑΕΠ	1,00%	1,90%	1,40%
V. Ισοζύγιο νομικών προσώπων κατά ESA	3.218	2.020	3.213
Χ. Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης κατά ESA (VII+VIII+IX)	-3.508	-2.262	-1.566
% ΑΕΠ	-1,60%	-1,00%	-0,60%
XI. Ενοποιημένοι Τόκοι Γενικής Κυβέρνησης	7.604	7.941	7.532
% ΑΕΠ	3,50%	3,40%	3,10%
XII. Πρωτογενές αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης κατά ESA (X+XI)	4.096	5.679	5.967
% ΑΕΠ	1,90%	2,40%	2,50%
ΑΕΠ	220.303	231.904	242.338

■ Βασικά μεγέθη της ελληνικής οικονομίας

(% επίσεις μεταβολές, σταθερές τιμές)

	2023	2024*	2025**
ΑΕΠ	2,0	2,2	2,3
Ιδιωτική κατανάληψη	1,8	1,7	1,6
Δημόσια κατανάληψη	1,7	0,4	0,0
Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	4,0	6,7	8,4
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	3,7	4,2	4,0
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	2,1	3,8	3,6
Αποπληρωματικός ΑΕΠ	4,5	3,0	2,2
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	4,2	2,8	2,1
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ)	3,5	2,7	2,1
Απασχόληση†	1,0	1,1	0,7
Ποσοστό ανεργίας‡	9,7	9,0	8,5
Ποσοστό ανεργίας (Έρευνα Εργατικού Δυναμικού)	11,1	10,3	9,7

* Σε εθνολογιστική βάση

** Εκτιμώμενη/προβλεπόμενη

† Πηγή: Ετήσια Εθνικά Λογαριασμοί (ΕΛΣΤΑΤ), εκτιμώμενη/προβλεπόμενη υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

να και οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών να μεγεθυνθούν με ρυθμό 4% από 4,2% το 2024. Από τη δημόσια δαπάνη το ΑΕΠ δεν περιμένει κάτι, καθώς, στο πλαίσιο συγκράτησης των δαπανών, προβλέπεται μηδενική μεταβολή για το 2025. Επίσης, ανάπτυξη,

ονομαστικό ΑΕΠ, πορεία εισοδημάτων κ.λπ. στηρίζονται και στις

ακόλουθες προβλέψεις:

1 Ότι ο πληθωρισμός (σε επίσημο και εναρμονισμένο δείκτη αλλά και δείκτη τιμών καταναλωτή) θα «τρέξει» το 2025 με ρυθμό 2,1%, σημαντικά χαμηλότερο σε σχέση με το 2024 (2,8% για τον εναρμονισμένο και 2,7% για τον εθνικό δείκτη αντίστοιχα).

2 Ότι το ποσοστό ανεργίας θα περιοριστεί περαιτέρω στο 9,7% (με βάση την έρευνα του εργατικού δυναμικού), έναντι 10,3% για το 2023.

3 Ότι η απασχόληση θα αυξηθεί με ρυθμό 0,7%, από 1,1% το 2024.

Σε δημοσιονομικό επίπεδο, το προσχέδιο σχεδιάστηκε με βάση τους κανόνες που συμφωνήθηκαν με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του νέου Συμφώνου Σταθερότητας.

Αυτοί υπαγορεύουν τη διαμόρφωση των δημοσίων δαπανών στα 80,56 δισ. ευρώ (σε επίπεδο γενικής κυβέρνησης), έναντι 76,21 δισ. ευρώ που εκτιμάται ότι θα είναι το κλείσιμο της φετινής χρονιάς.

Με δεδομένα τα στενά περιθώρια μεταβολής των δαπανών,

το πρωτογενές πλεόνασμα του 2025 εκτιμάται ότι θα φτάσει:

1 Στα 3,4 δισ. ευρώ ή στο 1,4% του ΑΕΠ, μειωμένο σε σχέση με τα 4,33 δισ. ευρώ ή το 1,9% που εκτιμάται ότι θα είναι το φετινό κλείσιμο.

2 Στα 310 εκατ. ευρώ, έναντι 156 εκατ. ευρώ φέτος, για τα νοσοκομεία.

3 Στο 1,13 δισ. ευρώ, έναντι 1,24 δισ. ευρώ φέτος, για τα ασφαλιστικά ταμεία και

4 Στα 5,967 δισ. ευρώ, έναντι 5,679 δισ. ευρώ φέτος, σε επίπεδο γενικής κυβέρνησης, κάτι που σημαίνει αύξηση στο 2,5% του πρωτογενούς πλεονάσματος από 2,4% φέτος.

Για το έτος 2025 προβλέπεται διάθεση πόρων ύψους 9,2 δισ. ευρώ μέσω του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, με κατανομή της συνολικής δαπάνης μεταξύ των έργων που θα χρηματοδοτηθούν από εθνικούς πόρους, ύψους 2,750 δισ. ευρώ. Οι δαπάνες μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας εκτιμάται ότι θα ανέλθουν το 2025 στα 5,14 δισ. ευρώ.

Αποπληρωμή δανείων

Το χρέος της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι θα ανέλθει στα 361,4 δισ. ευρώ το 2025, αυξημένο σε σχέση με τα 356,4 δισ. ευρώ που αναμένεται ότι θα είναι το κλείσιμο του 2024. Αναλογικά με το ΑΕΠ, προβλέπεται αποκλιμάκωση του χρέους από το 153,7% στο 149,1% του ΑΕΠ. Σε επίπεδο κεντρικής διοίκησης, το χρέος αναμένεται ότι θα αυξηθεί στα 408,4 δισ. ευρώ, από 403,5 δισ. ευρώ το 2024.

Παράλληλα, στο προσχέδιο αποκαλύπτεται πως τον προσεχώς Δεκέμβριο θα αποπληρωθούν δάνεια περίπου 8 δισ. ευρώ που προέρχονται από τον Μηχανισμό Στήριξης.

Πρόκειται για δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου που προέρχονται από τον μηχανισμό Greek Loan Facility, ύψους 7,935 δισ. ευρώ, τα οποία κανονικά λήγουν τα έτη 2026, 2027 και 2028.

Υπενθυμίζεται ότι έχουν προηγηθεί οι αποπληρωμές δανείων ύψους 5.290 δισ. ευρώ τον Δεκέμβριο 2023 και 2.645 δισ. ευρώ τον Δεκέμβριο 2022.

2,1% πληθωρισμό θα πρέπει να επιτύχει η χώρα το 2025, για να εξελιχθεί ομαλά ο προϋπολογισμός.

ΘΕΜΑ | ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

2,47 δισ. περισσότερα από πληρωμές φόρων το 2025

Η μεγέθυνση του ΑΕΠ «φρουσκώνει» τον λογαριασμό της εφορίας για εισοδήματα, ΦΠΑ και ΕΦΚ

Βαθύτερα θα βάλουν το χέρι στην τσέπη οι φορολογούμενοι το 2025, καθώς καλούνται να πληρώσουν πρόσθετους φόρους ύψους 2,47 δισ. ευρώ, φθάνοντας έτσι στα 68,7 δισ. από 66,24 δισ. φέτος, κάτι που συνεπάγεται αύξηση κατά 3,7%.

Του Γιώργου Κούρου
gkouros@nautemporiki.gr

Η ΑΥΞΗΣΗ των φορολογικών εσόδων, όπως προκύπτει από το προσχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού του έτους 2025, το οποίο κατατέθηκε χθες στη Βουλή, αναμένεται να προέλθει αφενός από την προβλεπόμενη μεγέθυνση της οικονομίας, όπως αντικατοπτρίζεται στις μακροοικονομικές προβλέψεις, αφετέρου από τη μείωση της φοροδιαφυγής σε συνδυασμό με την αύξηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών, που αποτελεί άλλωστε και το μεγάλο «στοίχημα» της κυβέρνησης. Λέγει να σημειωθεί, ότι με βάση τους υπολογισμούς του οικονομικού επιτελείου, μέχρι το 2027 τα ετήσια έσοδα που θα προκύψουν από τη μάχη κατά της φοροδιαφυγής θα κυμαίνονται από 2 δισ. έως 2,5 δισ. ευρώ, με βασικό στόχο τη μείωση του «κενού ΦΠΑ» στο 9% έως το 2026. Επισημαίνεται ότι το κενό ΦΠΑ, τα χρήματα δηλαδή που χάνει το Δημόσιο από τη μη εισπράξη ΦΠΑ, έχει μειωθεί αισθητά τα τελευταία χρόνια, όμως επιδιώξι της πολιτικής ηγεσίας του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών παραμένει η περαιτέρω μείωση των ετήσιων

απολειών από ΦΠΑ σε επίπεδα κάτω από 3 δισ. ευρώ.

Σε κάθε περίπτωση, βέβαια, με το κύμα ακρίβειας να εξακολουθεί να σαρώνει την αγορά και την Ελλάδα να κάνει «πρωταθλητισμό» στις τιμές βασικών προϊόντων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, την ανασφάλεια που έχει δημιουργηθεί, κυρίως λόγω της κρίσης στη Μέση Ανατολή για την πορεία ειδικά των τιμών του «ψαύρου χρυσού», αλλά και του φυσικού αερίου, αλλά και τις όποιες άλλες καθημερινές υποχρεώσεις των νοικοκυριών, το σίγουρο είναι ότι οποιαδήποτε μεγέθυνση της οικονομίας δεν θα αντικατοπτριστεί στους οικογενειακούς προϋπολογισμούς.

Μέτρα στήριξης 2,94 δισ.

Θα πρέπει να αναφερθεί, ωστόσο, ότι ο προϋπολογισμός του 2025 περιέχει πρόσθετα μέτρα στήριξης σε σχέση με το 2024. Ειδικότερα, το ποσό των παρεμβάσεων που υλοποιούνται εντός του 2024 θα ανέλθει σε 1,84 δισ. ευρώ, ποσό το οποίο θα αυξηθεί επιπλέον κατά 1,1 δισ. το 2025 και θα διαμορφωθεί συνολικά σε 2,94 δισ. ευρώ.

Τα έσοδα

Με βάση το εν λόγω προσχέδιο τα καθαρά έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού, σε δημοσιονομική βάση, μετά την αφαίρεση των επιστροφών φόρων, προβλέπεται να διαμορφωθούν στο ποσό των 74,612 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 3,824 δισ. ευρώ ή 5,4% έναντι της εκτίμησης του 2024, ενώ οι επιστράξεις από τους φόρους αναμένεται να διαμορφωθούν ως εξής: **Φόρος εισοδήματος:** Τα έσοδα από τον φόρο εισοδήματος ανα-

■ Καθαρά έσοδα κρατικού προϋπολογισμού (ποσό σε εκατ. ευρώ)

	2023	2024 (εκτίμηση)	2025 (προβλεψη)
Καθαρά έσοδα κρατικού προϋπολογισμού κατά ΕΣΑ	65.231	70.788	74.612
A. Φόροι	62.466	66.247	68.721
1. Φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών	34.052	36.270	37.798
εκ των οποίων: Φόροι Προστιθέμενης Αξίας και Ειδικοί Φόροι Κατανάλωσης	23.454	25.254	26.508
7.018	7.192	7.239	
2. Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών	345	334	351
3. Τακτικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	2.485	2.434	2.395
4. Λοιποί φόροι επί παραγωγής	1.228	597	456
5. Φόρος εισοδήματος	21.589	23.876	24.941
εκ των οποίων: φόρος εισοδήματος πληρωτέος από φυσικά πρόσωπα και φόρος εισοδήματος πληρωτέος από εταιρείες (νομικά πρόσωπα)	12.705	14.174	15.052
7.175	7.792	7.972	
6. Φόροι κεφαλαίου	228	235	235
7. Λοιποί τρέχοντες φόροι	2.539	2.501	2.545
B. Κοινωνικές εισφορές	58	58	58
Γ. Μεταβιβάσεις	5.572	6.810	8.996
Δ. Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	738	802	1.021
E. Λοιπά τρέχοντα έσοδα	3.284	3.893	3.133
εκ των οποίων: επιστροφές δαπανών για τόκους	25	32	0
ΣΤ. Πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	2	38	5
Z. Επιστροφές εσόδων	6.888	7.059	7.322

μένεται να ανέλθουν στο ποσό των 24.941 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 1.065 δισ. ή 4,5% έναντι του 2024. Ειδικότερα:

● ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων προβλέπεται να διαμορφωθεί στο ποσό των 15,052 δισ., αυξημένος κατά 878 εκατ. ευρώ έναντι του 2024, απόρροια της μεγέθυνσης της οικονομίας και της αναμενόμενης νέας αύξησης του κατώτατου μισθού, και

τις κατοικίες τους, με φορολογητέα αξία έως 500.000 ευρώ, για φυσικές καταστροφές.

Φόροι κεφαλαίου: Οι φόροι κεφαλαίου προβλέπεται να ανέλθουν σε 235 εκατ. ευρώ, στο ίδιο ύψος με αυτό του 2024.

Φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών: Τα έσοδα από φόρους επί αγαθών και υπηρεσιών προβλέπεται να ανέλθουν στο ποσό των 37.798 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 1,528 δισ. ή 4,2% έναντι του 2024. Ειδικότερα:

● τα έσοδα από ΦΠΑ αναμένεται να ανέλθουν στο ποσό των 26,508 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 1,254 δισ. έναντι του 2024, και

● οι Ειδικοί Φόροι Κατανάλωσης προβλέπονται στο ποσό των 7,239 δισ. ευρώ και είναι αυξημένοι κατά 47 εκατ. έναντι του 2024.

Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών: Από φόρους και δασμούς επί εισαγωγών προβλέπονται έσοδα ύψους 351 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 17 εκατ. έναντι του 2024.

Λοιποί τρέχοντες φόροι: Τα έσοδα από τους λοιπούς τρέχοντες φόρους προβλέπεται να ανέλθουν στο ποσό των 2,545 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 44 εκατ. έναντι του 2024.

Κοινωνικές εισφορές: Τα έσοδα από κοινωνικές εισφορές προβλέπεται να διαμορφωθούν στο ποσό των 58 εκατ. ευρώ, χωρίς να παρουσιάζουν μεταβολή έναντι του 2024.

Μεταβιβάσεις: Τα έσοδα από μεταβιβάσεις αναμένεται να ανέλθουν στο ποσό των 8,996 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 2,186 δισ. έναντι

του 2024, κυρίως λόγω της αύξησης, μετά την προσαρμογή κατά ΕΣΑ, των εσόδων του ΤΑΑ κατά 1,299 δισ., καθώς και των αντίστοιχων εσόδων του συγχρηματοδοτούμενου σχεδίου του ΠΔΕ κατά 931 εκατ. ευρώ.

Λοιποί φόροι επί παραγωγής: Από τους λοιπούς φόρους επί παραγωγής προβλέπονται έσοδα ύψους 456 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 141 εκατ. έναντι της εκτίμησης του 2024, κυρίως λόγω της κατάργησης του τέλους επιτηδεύματος στους ελεύθερους επαγγελματίες.

Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών: Από τις πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών προβλέπονται έσοδα ύψους 1,021 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 219 εκατ. έναντι του 2024, κυρίως λόγω:

● του δεδουλευμένου εσόδου, ύψους 39 εκατ. ευρώ, που καταχωρίζεται στο έτος 2025, από τη σύμβαση παραχώρησης της Εγνατίας Οδού,

● του δεδουλευμένου εσόδου, ύψους 131 εκατ. ευρώ, που καταχωρίζεται στο έτος 2025, από την επέκταση της σύμβασης παραχώρησης της Αττικής Οδού, και

● του δεδουλευμένου εσόδου, ύψους 35 εκατ. ευρώ, που καταχωρίζεται στο έτος 2025, από την επέκταση της σύμβασης παραχώρησης του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών.

Λοιπά τρέχοντα έσοδα: Τα λοιπά τρέχοντα έσοδα προβλέπεται να διαμορφωθούν στο ποσό των 3,133 δισ. ευρώ, μειωμένα κατά 759 εκατ. έναντι του 2024, κυρί-

>26,5 δισ. €

τα εκτιμώμενα έσοδα από τις εισπράξεις ΦΠΑ για το 2025, αυξημένα κατά 1,254 δισ. έναντι του 2024.

74,612 ΔΙΣ. ΕΥΡΩ

τα καθαρά έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού για το 2025

● ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων προβλέπεται να ανέλθει στο ποσό των 7,972 δισ., αυξημένος κατά 180 εκατ. ευρώ έναντι του 2024.

Τακτικοί φόροι ακίνητης περιουσίας: Τα έσοδα από τους τακτικούς φόρους ακίνητης περιουσίας αναμένεται να ανέλθουν στο ποσό των 2,395 δισ. ευρώ, μειωμένα κατά 39 εκατ. έναντι του 2024, κυρίως λόγω της μείωσης του ΕΝΦΙΑ κατά 20% στους ιδιοκτήτες που θα ασφαλισουν

6. ΤΑ ΕΞΙ ' ΚΛΕΙΔΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Μέσο: . . . . . ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 08/10/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 08/10/2024

Σελίδα: 5

Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ

15,052 δισ. € ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων το ερχόμενο έτος

■ Μόνιμες δημοσιονομικές παρεμβάσεις 2024-2025 (ποσά σε εκατ. ευρώ)

Περιγραφή	2024	2025
A. Παρεμβάσεις στο σκέλος των εσόδων της Γενικής Κυβέρνησης	-126	-628
A.1. Παρεμβάσεις μείωσης των εσόδων της Γενικής Κυβέρνησης	-355	-1.112
1. Αύξηση του αφορολόγητου κατά 1.000 ευρώ για οικογένειες που έχουν παιδιά από το 2024	-135	-135
2. Μείωση ΕΝΦΙΑ έτους 2024 κατά 10% για κατοικίες που ασφαρίζονται για φυσικές καταστροφές και μείωση ΕΝΦΙΑ έτους 2025 κατά 20% για κατοικίες που ασφαρίζονται για φυσικές καταστροφές με φορολογητέα αξία έως 500.000 ευρώ	-7	-18
3. Μείωση κατά μία ποσοστιαία μονάδα των ασφαλιστικών εισφορών από τον Ιανουάριο 2025	0	-440
4. Κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος στους ελεύθερους επαγγελματίες από το 2025, σε συνέχεια της μείωσης κατά 50% το 2024	-113	-238
5. Μονιμοποίηση της επιστροφής του ΕΦΚ στο αγροτικό πετρέλαιο με νέο σύστημα από το 2025	-82	-100
6. Αυτοτελής φορολόγηση εφημερίων ιατρών ΕΣΥ	0	-40
7. Μείωση φόρων χαρτοσήμου σε μία σειρά από συναλλαγές (τόκους εταιρικών δανείων, οικοδομικές άδειες, χρυσάδια, γάμους, ασφαλιστήρια συμβόλαια κ.λπ.)	0	-32
8. Κίνητρα για την καινοτομία, τις συγχωνεύσεις και τις εξαγωγές	0	-41
9. Επέκταση και κατά το έτος 2025 της απαλλαγής ΦΠΑ για νέα κτίρια	-18	-18
10. Κατάργηση τέλους σταθερής τηλεφωνίας (5%) για συνδέσεις με οπτική ίνα (≥100 mbps)	0	-24
11. Απαλλαγή από τον φόρο ασφαλιστηρίου (15%) συμβολαίων υγείας για παιδιά έως 18 ετών	0	-17
12. Φοροαπαλλαγή οικισθελών παροχών επιχειρήσεων υπέρ νέων γονέων	0	-6
13. Απαλλαγή φόρου εισοδήματος για κενά ακίνητα ή ακίνητα σε βραχυχρόνια μίσθωση που θα ανοικιστούν σε μακροχρόνια μίσθωση	0	-3
A.2. Παρεμβάσεις αύξησης των εσόδων της Γενικής Κυβέρνησης	229	484
1. Εισαγωγή ΦΠΑ στις βραχυχρόνιες μισθώσεις νομικών προσώπων και φυσικών προσώπων που διαθέτουν άνω των δύο εκμισθωμένους διαμερισμάτων από το 2024	27	27
2. Εισαγωγή (το 2024) και αναμόρφωση (το 2025) του τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση σε αντικατάσταση του φόρου διαμονής	202	405
3. Εισαγωγή τέλους κρουαζιέρας από το 2025	0	52
B. Παρεμβάσεις στο σκέλος των δαπανών της Γενικής Κυβέρνησης	-1.714	-2.316
1. Αναμόρφωση μισθολογίου στον δημόσιο τομέα από το 2024 (μικτό κόστος)	-1.067	-1.067
2. Αύξηση των συντάξεων με βάση τον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ και του πληθωρισμού	-424	-825
3. Οριζόντια αύξηση μισθολογίου δημοσίου τομέα από τον Απρίλιο 2025, ώστε ο εισαγωγικός μισθός να μην υπολείπεται του επιπέδου του κατώτατου μισθού (μικτό κόστος)	0	-143
4. Αύξηση αποζημίωσης εφημερίων των ιατρών του ΕΣΥ κατά 20% από τον Ιανουάριο 2024	-45	-45
5. Κίνητρο προσέλευσης ιατρών σε προβληματικές και άγονες περιοχές	-5	-16
6. Αύξηση κατά 20% της αποζημίωσης νυκτερινής απασχόλησης των ενστόλων από τον Ιανουάριο 2025	0	-25
7. Αύξηση της ειδικής αποζημίωσης για τα πληρώματα πλοίων του Πολεμικού Ναυτικού που βρίσκονται σε αποστολή και το προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων που εκτελεί ειδικές αποστολές	-15	-15
8. Αύξηση του επιδόματος γέννησης από 2.000 ευρώ σε 2.400 έως 3.500 ευρώ ανάλογα του αριθμού των τέκνων (εφαρμόστηκε το 2024 με αναδρομική ισχύ για τις γεννήσεις του 2023)	-90	-45
9. Επέκταση του επιδόματος μητρότητας στους εννέα μήνες για τους ελεύθερους επαγγελματίες και αγρότες από το 2024	-43	-43
10. Αύξηση του φοιτητικού στεγαστικού επιδόματος για τα περιφερειακά Πανεπιστήμια (από 1.500 ευρώ σε 2.000 ευρώ ετησίως και σε 2.500 ευρώ σε περίπτωση συγκατοίκησης)	0	-15
11. Πρόγραμμα «Ανακαίνιση - Νοικιάζω» (με αυξημένη αποζημίωση στο 60% των δαπανών)	-25	-25
12. Διάθεση των εσόδων από το τέλος κρουαζιέρας για έργα υποδομών των ΟΤΑ, του υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και του υπουργείου Τουρισμού	0	-52
Συνολικό δημοσιονομικό κόστος παρεμβάσεων	-1.840	-2.944

Σημείωση: Τα θετικά πρόσημα (+) δηλώνει αύξηση εσόδου ή μείωση δαπάνης και τα αρνητικά πρόσημα (-) δηλώνει μείωση εσόδου ή αύξηση δαπάνης. Τα ανωτέρω δεν περιλαμβάνουν έργα και επενδύσεις που καλύπτονται από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων καθώς και την έκτακτη ενίσχυση κατά τον μήνα Δεκέμβριο 2024, ύψους 243 εκατ. ευρώ, σε συντάξιους με προσωπική διαφορά, δικαιούκους του επιδόματος παιδιού, των αναπηρικών επιδομάτων, του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος και των ανασφάλιστων υπερήλικων.

>7,2
δισ. €

τα έσοδα από ΕΦΚ που έχουν προβλεφθεί στο προσχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού για το 2025.

ως λόγω της μείωσης των εσόδων από μερισμάτια φορέων του Δημοσίου κατά 238 εκατ. και του ΠΔΕ κατά 513 εκατ. εξαιτίας της συμβολής των προκαταβολών από τα ευρωπαϊκά προγράμματα, αλλά

και λόγω των μειωμένων τόκων καταθέσεων κατά 88 εκατ. ευρώ. **Πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων:** Προβλέπονται έσοδα 5 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 32 εκατ. έναντι του 2024.

Επιστροφές εσόδων: Οι επιστροφές αχρεωστήτως εισπραχθέντων εσόδων προβλέπεται να διαμορφωθούν στο ποσό των 7,322 δισ., αυξημένες κατά 263 εκατ. ευρώ έναντι του 2024. [SID: 2203230]

ΘΕΜΑ | ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

51,9 δισ. € προβλέπονται τα έσοδα των ΟΚΑ το 2025

Πλεόνασμα 1,13 δισ. για τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης

Τι προβλέπεται το επόμενο έτος στα οικονομικά των Ταμείων, ΔΥΠΑ, ΕΟΠΥΥ, ΟΠΕΚΑ και ΝΑΤ

Πλεόνασμα, που θα ανέλθει σε 1,13 δισ. ευρώ, μειωμένο κατά 113 εκατ. ευρώ συγκριτικά με φέτος, προβλέπει ο προϋπολογισμός του 2025, για την πορεία των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ).

Του Βασίλη Αγγελόπουλου
vaggelopoulos@nafteporiki.gr

ΣΤΟ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ που κατατέθηκε χθες από το υπουργείο Οικονομικών επισημαίνεται η θετική εικόνα της φετινής χρονιάς, που έχει ως αποτέλεσμα το πλεόνασμα για το 2024 να εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε 1,24 δισ. ευρώ, βελτιωμένο κατά 89 εκατ. ευρώ σε σχέση με την αρχική πρόβλεψη. Η πορεία αυτή όμως, που θα συνεχιστεί και το 2025, θα περιοριστεί κάπως, κυρίως λόγω της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών κατά μία ποσοστιαία μονάδα, αλλά και της αύξησης της δαπάνης για καταβολή συντάξεων. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, το γεγονός ότι η χώρα συνεχίζει με θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης απομαρτάνει εξίσου θετικά και στα έσοδα των ΟΚΑ (Ασφαλιστικά Ταμεία, ΔΥΠΑ, ΕΟΠΥΥ, ΟΠΕΚΑ και ΝΑΤ).

Πιο αναλυτικά, για το 2024 η πρόβλεψη του προϋπολογισμού της επόμενης χρονιάς για τους ΟΚΑ είναι ότι:

- Θα καταγραφεί πλεόνασμα 1,24 δισ. ευρώ, βελτιωμένο κατά

89 εκατ. ευρώ, σε σχέση με τον αρχικό στόχο.

- Τα συνολικά έσοδα εκτιμάται ότι θα ανέλθουν σε 51,11 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 1,46 δισ. ευρώ συγκριτικά με την αρχική εκτίμηση.

● Μόνο τα έσοδα από ασφαλιστικές εισφορές, εκτιμάται ότι θα αυξηθούν κατά 892 εκατ. ευρώ.

● Πρόσθετη αύξηση θα προκύψει κατά 207 εκατ. ευρώ από την απόδοση περιουσίας κυρίως λόγω των εσόδων από τόκους του Κοινού Κεφαλαίου που τηρείται στην ΤτΕ.

● Αυξημένες κατά 148 εκατ. ευρώ θα είναι και οι τρέχουσες κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, λόγω της χρηματοδότησης από τον κρατικό προϋπολογισμό του επιδόματος γέννησης (ΟΠΕΚΑ), του προγράμματος «Ανακαινίζω-Ενοικιάζω» (ΔΥΠΑ) και των ειδικών προγραμμάτων απασχόλησης ανέργων (ΔΥΠΑ).

● Οι δαπάνες θα αυξηθούν το 2024 κατά 1,38 δισ. ευρώ έναντι του αρχικού στόχου και θα φτάσουν στα 49,87 δισ. ευρώ.

● Μόνο οι κοινωνικές παροχές θα αυξηθούν κατά 1,14 δισ. ευρώ, κυρίως λόγω της αντιστοίχης αύξησης κατά 634 εκατ. ευρώ για να καταβληθούν κύριες και επικουρικές συντάξεις. Πρόκειται για επιβάρυνση που οφείλεται στην αύξηση του αριθμού των νέων συ-

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΚΑ ΤΟ 2025
+793 ΕΚΑΤ. **τις** **έσοδα**
+906 ΕΚΑΤ. **οι** **δαπάνες**
-113 ΕΚΑΤ. **το** **πλεόνασμα**

Κατά μία ποσοστιαία μονάδα θα μειωθούν οι ασφαλιστικές εισφορές υγειονομικής περιθαλψης για τον ΕΟΠΥΥ και τον ΕΦΚΑ.

ναδιούχων και της επιτάχυνσης του ρυθμού εκκαθάρισης εκκρεμών αιτήσεων συνταξιοδότησης. Επίσης, υπολογίζεται ότι θα φτάσει στα 200 εκατ. ευρώ η δαπάνη μόνο για το επίδομα στους συνταξιούχους με προσωπική διαφορά που θα καταβληθεί το 2024. Ακόμα, προβλέπεται αύξηση 155 εκατ. ευρώ στη φαρμακευτική δαπάνη και στη δαπάνη παροχών υγείας του ΕΟΠΥΥ.

Για το 2025, ο προϋπολογισμός προβλέπει για τους ΟΚΑ:

- Πλεόνασμα 1,13 δισ. ευρώ, μειωμένο κατά 113 εκατ. ευρώ, συγκριτικά με φέτος.

● Τα έσοδα θα ανέλθουν σε 51,9 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 793 εκατ. ευρώ, σε σχέση με το 2024. Μόνο από ασφαλιστικές εισφορές το έσοδο θα είναι υψηλότε-

ρο κατά 432 εκατ. ευρώ, αισθητά μικρότερο σε σχέση με φέτος. Αιτία αυτού του φαινομένου είναι η μείωση κατά μία ποσοστιαία μονάδα των ασφαλιστικών εισφορών. Παρ' όλα αυτά ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας, αλλά και η νέα αναμενόμενη αύξηση του κατώτατου μισθού εκτιμάται ότι θα παίξουν καθοριστικό ρόλο ώστε να συνεχίσουν να κινούνται θετικά τα έσοδα από ασφαλιστικές εισφορές.

● Θα υπάρξει όμως και αύξηση κατά 358 εκατ. ευρώ στα έσοδα από τρέχουσες κεφαλαιακές μεταβιβάσεις. Το πρόσθετο κονδύλι θα καλύψει τη μείωση κατά μία ποσοστιαία μονάδα των ασφαλιστικών εισφορών υγειονομικής περιθαλψης για τον ΕΟΠΥΥ και τον ΕΦΚΑ. Επίσης θα καλύψει

την αύξηση της επιχορήγησης της ΔΥΠΑ από τον τακτικό προϋπολογισμό, προκειμένου να καλυφθούν δαπάνες για τη στήριξη των ανέργων (επιδόματα ανεργίας, προγράμματα απασχόλησης, επέκταση του επιδόματος μητρότητας στους εννέα μήνες για το σύνολο των ασφαλισμένων) και τη μείωση των μεταβιβάσεων από το ΠΔΕ και το ΤΑΑ σε σχέση με το 2024.

● Οι δαπάνες προβλέπεται να είναι αυξημένες κατά 906 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2024 και να ανέλθουν σε 50,77 δισ. ευρώ, κυρίως λόγω αύξησης κατά 895 εκατ. ευρώ των κοινωνικών παροχών. Μόνο η συνταξιοδοτική δαπάνη, εκτιμάται ότι το 2025 θα αυξηθεί κατά 964 εκατ. ευρώ.

[SID: 2203144]

964 **εκατ. €** **προβλέπεται να αυξηθεί η συνταξιοδοτική δαπάνη το 2025.**

Μονοψήφια ανεργία το 2025, για πρώτη φορά μετά από 16 χρόνια

ΤΟ 2025 προβλέπεται στον προϋπολογισμό ότι, για πρώτη φορά μετά από 16 χρόνια, η ανεργία θα υποχωρήσει σε μονοψήφιο ποσοστό (9,7%) σε ετήσια βάση, άρα θα διατηρήσει την καθοδική πορεία της.

Στο προσχέδιο που συντάζει το οικονομικό επιτελείο εκτιμάται ότι σε αυτή τη θετική προσέγγιση θα βοηθήσει η εγχώρια οικονομική δραστηριότητα. Ταυτόχρονα, θα στηριχθεί η περαιτέρω μεί-

ωση της ανεργίας και από συνέργειες του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) και του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» για την απασχόληση.

Όλα αυτά αναμένεται να αποτυπωθούν και στους μισθούς. Στο προσχέδιο γίνεται ειδική αναφορά στις εαρνένες προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπου εκτιμάται ότι οι αμοιβές εξαρτημένης εργασίας θα αυξηθούν

■ **Ειδική αναφορά στις ευρωπαϊκές προβλέψεις για αύξηση 2,7% των μισθών το 2025 κάνει το προσχέδιο του προϋπολογισμού.**

το 2025 κατά 3,4% και κατά 2,7% ανά εργαζόμενο.

Εάν επιβεβαιωθούν αυτές οι εκτιμήσεις και με δεδομένο ότι ο πληθωρισμός υπολογίζε-

ται στο 2,1%, αυτό σημαίνει ότι θα προκύψουν κέρδη και στον πραγματικό μέσο μισθό. Με δεδομένο, μάλιστα, πως το 2025 θα πραγματοποιηθεί η μείωση ασφαλιστικών εισφορών κατά μία μονάδα, το υπουργείο Οικονομικών θεωρεί πως η τελική αύξηση των μισθών θα είναι ακόμα μεγαλύτερη.

Υπενθυμίζεται πως ο στόχος της κυβέρνησης παραμένει για κατώτατο μισθό 950 ευρώ και

μέσο μισθό 1.500 ευρώ το 2027.

Η παραγωγικότητα εργασίας αναμένεται να αυξηθεί πιο δυναμικά το 2025 (+1,6% σε ετήσια βάση από +1% το 2024), αντλώντας σφέλη από τον μετασχηματισμό της οικονομίας υπό το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και τις κυβερνητικές μεταρρυθμίσεις και συνακόλουθα διαφυλάττοντας την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας.

[SID: 22033228]

7. ΚΕΡΔΙΣΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΧΑΜΕΝΟΙ ΤΟΥ 2025

Μέσο: .....ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: ...08/10/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: ...08/10/2024

Σελίδα: 1

ΔΗΜΟΣΙΟ

Οι μισθοί του 2025

- **Πώς θα διαμορφωθούν** οι κατώτατοι και οι εισαγωγικοί μισθοί από Ινσ Απριλίου
- **Πώς θα επηρεαστεί** η μισθολογική εξέλιξη σε όλες τις βαθμίδες
- **Πόσο αυξάνονται** τα νυν επιδόματα και ποια νέα ξεκινούν να δίνονται
- **Πώς θα αλλάξει** η εικόνα των φοροελαφρύνσεων και των κινήτρων

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΑΝΑ ΚΛΙΜΑΚΙΟ (€)

■ Εως 31/3/2025 ■ Από 1/4/2025

ΚΛΙΜΑΚΙΟ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		ΑΥΞΗΣΗ	ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		ΑΥΞΗΣΗ
	Εως 31/3/2025	Από 1/4/2025		Εως 31/3/2025	Από 1/4/2025	
1	850	870	2,35%	928	948	2,16%
5	1.022	1.042	1,96%	1.168	1.188	1,71%
10	1.237	1.257	1,62%	1.468	1.488	1,36%
13	1.366	1.386	1,46%	1.648	1.668	1,21%
ΚΛΙΜΑΚΙΟ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		ΑΥΞΗΣΗ	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		ΑΥΞΗΣΗ
1	1.107	1.127		1,81%	1.162	
10	1.602	1.622	1,25%	1.693	1.713	1,18%
15	1.877	1.897	1,07%	1.988	2.008	1,01%
19	2.097	2.117	0,95%	2.224	2.244	0,90%

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΟΙ ΚΕΡΔΙΣΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΧΑΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΕΠΟΜΕΝΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Κερδισμένοι και χαμένοι του 2025

Μέτρα μόνιμου δημοσιονομικού κόστους 1,1 δισ. ευρώ για το επόμενο έτος ενσωματώνει το προσχέδιο του προϋπολογισμού με την πύλα να μοιράζονται κυρίως μισθωτοί και συνταξιούχοι, ελεύθεροι επαγγελματίες και αγρότες. Η παρέμβαση με το μεγαλύτερο δημοσιονομικό κόστος, 440 εκατ. ευρώ, είναι η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 1 ποσοστιαία μονάδα από την 1η Ιανουαρίου και μοιράζεται ισομερώς σε εργοδότες και εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα. Για κάθε 1.000 ευρώ μεικτών αποδοχών η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών οδηγεί σε αύξηση των μηνιαίων αποδοχών για τους εργαζόμενους, ενώ δίνει σημαντική ανάσα στις επιχειρήσεις. Το δεύτερο μεγαλύτερο πακέτο αφορά τους συνταξιούχους. Η νέα αύξηση των συντάξεων από την 1η Ιανουαρίου κοστίζει στον προϋπολογισμό του 2025, επιπλέον 401 εκατ. ευρώ. Εάν ο ρυθμός ανάπτυξης φέτος κλείσει στο 2,2% και ο πληθωρισμός στο 2,7%, η αύξηση των συντάξεων θα είναι κοντά στο 2,5% για τους συνταξιούχους χωρίς προσωπική διαφορά. Για τους δημοσίου υπαλλήλους, η νέα αύξηση του κατώτατου μισθού τον ερχόμενο Απρίλιο για τον ιδιωτικό τομέα θα συμπαρασύρει ανοδικά και τις δικές τους αποδοχές. Από την άλλη πλευρά, η μεγαλύτερη επιβάρυνση που φέρνει ο νέος προϋπολογισμός αφορά ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης με την αύξηση του τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση.

→ ΣΕΛΙΔΑ 19

7. ΚΕΡΔΙΣΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΧΑΜΕΝΟΙ ΤΟΥ 2025

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 08/10/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 08/10/2024

Σελίδα: 19

TA NEA ΤΡΙΤΗ 8 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2024

ΠΟΙΟΙ ΚΕΡΔΙΖΟΥΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΙ ΧΑΝΟΥΝ ΤΟ 2025

ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

- Μείωση ΕΝΦΙΑ του 2025 κατά 20% για κατοικίες που ασφαλίζονται για φυσικές καταστροφές με φορολογητέα αξία έως 500.000 ευρώ
- Μείωση κατά μία ποσοστιαία μονάδα των ασφαλιστικών εισφορών από Ιανουάριο 2025
- Κατάργηση τέλους επιπιδέματος
- Μονιμοποίηση της επιστροφής του ΕΦΚ στο αγροτικό πετρέλαιο
- Αυτοτελής φορολόγηση εφημερίων γιατρών ΕΣΥ
- Μείωση φόρων καρτοσήμου σε σειρά από συναλλαγές (τόκους εταιρικών δανείων, οικοδομικές άδειες, χρυσιδάνεια, γάμους, ασφαλιστήρια συμβόλαια κ.λπ.)
- Κίνητρα για καινοτομία, συγχωνεύσεις και εξαγορές

- Επέκταση και κατά το έτος 2025 της απαλλαγής ΦΠΑ για νέα κτίρια
- Κατάργηση τέλους σταθερής τηλεφωνίας (5%) για συνδέσεις με οπτική ίνα (≥100 τήρες)
- Απαλλαγή από τον φόρο ασφαλιστρού (15%) συμβολαίων υγείας για παιδιά έως 18 ετών
- Φοροαπαλλαγή οικισθελών παροχών επιχειρήσεων υπέρ νέων γονέων
- Απαλλαγή φόρου εισοδήματος για κενά ακίνητα ή ακίνητα σε βραχυχρόνια μίσθωση που θα ενοικιαστούν σε μακροχρόνια μίσθωση

ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ

Αύξηση τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση σε αντικατάσταση του φόρου διαμονής

Εισαγωγή τέλους κρουαζιέρας

- Αύξηση συντάξεων
- Οριζόντια αύξηση μισθολογίου δημόσιου τομέα από τον Απρίλιο 2025, ώστε ο εισαγωγικός μισθός να μην υπολείπεται του επιπέδου του κατώτατου μισθού (μεικτό)
- Κίνητρο προσέλκυσης γιατρών σε προβληματικές και άγονες περιοχές
- Αύξηση 20% αποζημίωσης νυχτερινής απασχόλησης των ενστόλων από τον Ιανουάριο 2025
- Αύξηση επιδόματος γέννησης από 2.000 ευρώ σε 2.400 έως 3.500 ευρώ (αναδρομική ισχύς από το 2023)
- Αύξηση φοιτητικού στεγαστικού επιδόματος για τα περιφερειακά Πανεπιστήμια (από 1.500 ευρώ σε 2.000 ευρώ επίσης και σε 2.500 ευρώ σε περίπτωση συγκατοίκησης)

Πηγή: Προσχέδιο Προϋπολογισμού 2025

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2025

«Δώρα» και... φόροι

Εισοδηματικές ενισχύσεις και φοροελαφρύνσεις 1,1 δισ. ευρώ σε συνταξιούχους, ιδιοκτήτες ακινήτων, επαγγελματίες, νέους

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΒΟΥΡΓΑΝΑ

Εισοδηματικές ενισχύσεις και μειώσεις φόρων δημοσιονομικού κόστους 1,1 δισ. ευρώ ενσωματώνει το προσχέδιο προϋπολογισμού του 2025, το οποίο κατατέθηκε χθες στη Βουλή. Το 2025 οι συνταξιούχοι και οι μισθωτοί του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα έχουν να περιμένουν αυξήσεις στις μηνιαίες αποδοχές τους, ενώ φοροελαφρύνσεις ξεκλειδώνουν για τους ιδιοκτήτες ασφαλισμένων κατοικιών, τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους αγρότες αλλά και για όσους ανοίξουν τις κλειστές κατοικίες τους και τις ρίχνουν στην αγορά των μακροχρόνιων μισθώσεων. Από τις αρχές του 2025 περίπου 20.000 φυσικά πρόσωπα και ζευγάρια ηλικίας έως 50 ετών θα έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν το δικό τους σπίτι με φθινό στεγαστικό δάνειο, με το πρόγραμμα «Σπίτι μου 2», ενώ χιλιάδες ιδιοκτήτες ακινήτων θα λάβουν άτοκο δάνειο ή κρατική επιδότηση για να ανακαινίσουν ή να αναβαθμίσουν ενεργειακά τις κατοικίες τους. Το προσχέδιο του νέου προϋπολογισμού έβγαλε και επιβαρύνσεις 255 εκατ. ευρώ, τις οποίες θα μοιραστούν ξενοδοχεία και Airbnb μετά την αύξηση του τέλους ανθεκτικότητας αλλά και οι επιβάτες κρουαζιέρας οι οποίοι θα κληθούν να πληρώσουν νέο αυξημένο τέλος κατά την επίσκεψή τους σε δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς.

Αύξηση φοροεσόδων

Το προσχέδιο προβλέπει αύξηση των φορολογικών εσόδων κατά 2,47 δισ. ευρώ σε σχέση με φέτος. Η αύξηση

αυτή αναμένεται να προέλθει από την προβλεπόμενη μεγέθυνση της οικονομίας και από τη μείωση της φοροδιαφυγής, σε συνδυασμό με την αύξηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών, που αποτελεί άλλωστε και το μεγάλο «στοίχημα» της κυβέρνησης. Το οικονομικό επιτελείο εκτιμά ότι μέχρι το 2027 τα ετήσια έσοδα που θα προκύψουν από τη μάχη κατά της φοροδιαφυγής θα ανέρχονται σε 2,5 δισ. ευρώ και θα χρηματοδοτήσουν νέες μειώσεις φόρων.

Ποιοι είναι οι κερδισμένοι

Στους κερδισμένους του νέου προϋπολογισμού περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων:

- Περίπου 2 εκατ. συνταξιούχοι με την αύξηση των συντάξεων 2,2%-2,5% από την 1η Ιανουαρίου.
- Σχεδόν 700.000 δημόσιοι υπάλληλοι που από τον Απρίλιο θα αρχίσουν

να βλέπουν νέες ετήσιες αυξήσεις καθώς συνδέεται το εισαγωγικό κλιμάκιο με τον κατώτατο μισθό του δημοσίου.

- Εργαζόμενοι και εργοδότες με τη μείωση κατά 1 ποσοστιαία μονάδα των ασφαλιστικών εισφορών.

- Φορολογούμενοι που έχουν ασφαλίσει τις κατοικίες τους αξίας έως 500.000 ευρώ από φυσικές καταστροφές (σεισμοί, πυρκαγιές και πλημμύρες) και οι οποίοι θα κερδίσουν έκπτωση 20% (από 10%) στον ΕΝΦΙΑ

- Ελεύθεροι επαγγελματίες για τους οποίους καταργείται πλήρως το τέλος επιπιδέματος με επίσο όφελος 325 ευρώ, ενώ το ελάχιστο φορολογητέο ποσό θα μειώνεται κατά 50% και σε περιοχές με 1.500 κατοίκους, και το κριτήριο του μέγιστου μισθού εργαζομένου δεν θα υπολογίζεται προσθετικά αλλά μόνο συγκριτικά.

Η ΑΛΛΗ ΟΨΗ

ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΚΡΙΣΕΙΣ

Το προσχέδιο του προϋπολογισμού προβλέπει πρωτογενές πλεόνασμα 2,5%, με ανάπτυξη 2,3% και με πληθωρισμό 2,1%, με παραδοχή ότι η μέση τιμή του πετρελαίου το 2025 θα είναι 85 δολάρια το βαρέλι. Ηδη χθες άγγιξε την περιοχή των 80 δολαρίων. Οι κίνδυνοι κλιμάκωσης των γεωπολιτικών κρίσεων μπορεί να επηρεάσουν και τις αποφάσεις της ΕΚΤ για τα επιτόκια. Ο κίνδυνος για μηδενική, δηλαδή, πραγματική ανάπτυξη είναι μεγάλος από όπου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό το πρωτογενές πλεόνασμα που καθορίζει τη βιωσιμότητα του χρέους.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΣΤΕΡΤΙΟΥ

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 08/10/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 08/10/2024

Σελίδα: 20

ΜΙΣΘΟΙ 2025

Οι αυξήσεις στο Δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα

Πώς διαμορφώνονται τα ποσά ανά κλιμάκιο και βαθμίδα εκπαίδευσης ■ Ποια η εξέλιξη μέχρι το 2027, όταν θα υπάρξει σύγκλιση κατώτατων και εισαγωγικών αποδοχών

ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΓΕΩΡΓΑΚΗ

Με την αύξηση του κατώτατου μισθού (στα 870 ευρώ) θα συνδεθούν από τον ερχόμενο Απρίλιο οι μισθοί των δημοσίων υπαλλήλων, με στόχο ο εισαγωγικός μισθός στο Δημόσιο να φτάσει το 2027 στα 950 ευρώ. Παράλληλα, από το 2027 ο κατώτατος μισθός του ιδιωτικού τομέα θα συνδεθεί με αλγόριθμο.

Αυξάνεται από τον Απρίλιο του νέου έτους ο κατώτατος μισθός στον ιδιωτικό τομέα από τα 830 ευρώ σήμερα στα 870 ευρώ, με κυβερνητικό στόχο να ανέλθει στα 950 ευρώ μέχρι τον Απρίλιο του 2027, συμπαρασύροντας αυτόματα προς τα πάνω τις τριετίες και πολλά επιδόματα. Ο κατώτατος μισθός στον ιδιωτικό τομέα ανέρχεται σήμερα σε 830 ευρώ και στόχος είναι να ανέλθει σε 950 ευρώ τον Απρίλιο του 2027. Απομένουν δηλαδή 120 ευρώ μέχρι τον τελικό στόχο του 2027, που σημαίνει ότι για τα έτη 2025, 2026 και 2027 θα αυξάνεται κατά 40 ευρώ κάθε χρόνο.

Σύμφωνα με πληροφορίες, φαίνεται ότι έχει κλειδώσει ο αλγόριθμος που θα υιοθετηθεί για τον καθορισμό επαρκούς νομοθετημένου μισθού και ημερομισθίου από το 2027 και θα προκύπτει από το άθροισμα: α) του ετήσιου ποσοστού μεταβολής του δείκτη τιμών καταναλωτή μεταξύ της 1ης Ιουλίου του προηγούμενου έτους και της 30ής Ιουνίου του τρέχοντος για το χαμηλότερο 20% της εισοδηματικής κατανομής των νοικοκυριών, και β) το 50% του ετήσιου ποσοστού μεταβολής της αγοραστικής δύναμης του γενικού δείκτη μισθών κατά την ίδια χρονική περίοδο.

Σε περίπτωση που ο συντελεστής οδηγεί σε μείωση του νομοθετημένου κατώτατου μισθού ή ημερομισθίου, δεν γίνεται αναπροσαρμογή. Ο δείκτης θα τεθεί σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους τον Νοέμβριο, πριν από την κατάθεση του νομοσχεδίου στη Βουλή.

Δημόσιοι υπάλληλοι

Από τον Απρίλιο του 2025 οι δη-

μόσιοι υπάλληλοι αναμένεται να δουν αυξήσεις στους μισθούς τους, καθώς οι αποδοχές τους θα συνδεθούν με την αύξηση του κατώτατου μισθού.

Ο στόχος της κυβέρνησης είναι ο εισαγωγικός μισθός στο Δημόσιο να ανέλθει στα 950 ευρώ (το 2027) μαζί με τον κατώτατο μισθό. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος θα χρειαστεί να υπάρξει μια ετήσια μεσοσταθμική αύξηση στους μισθούς του Δημοσίου κατά περίπου 3,9% με 4%. Αυτό μεταφράζεται σε μια μέση μηνιαία αύξηση περίπου 33 ευρώ, η οποία θα αφορά όλους τους δημοσίου υπαλλήλους, ανεξαρτήτως κλιμακίου.

Από τη στιγμή που ο κατώτατος μισθός στον ιδιωτικό τομέα (σήμερα στα 830 ευρώ) θα φτάσει τα 950 ευρώ το 2027, ο εισαγωγικός μισθός στο Δημόσιο (σήμερα 850 ευρώ) ανεβαίνει μεσοσταθμικά, ώστε να γεφυρωθεί το «κάσμα» που δημιουργείται από τη νέα αύξηση που προγραμματίζεται εντός του 2025. Ειδικότερα, προβλέπεται συνολική μεικτή αύξηση 100 ευρώ στους μισθούς του Δημοσίου, σταδιακά έως το 2027, ώστε ο εισαγωγικός να φτάσει τα 950 ευρώ και να μην υπολείπεται του νέου κατώτατου μισθού στον ιδιωτικό τομέα.

Και πρόσθετες

Χιλιάδες πολιτικοί υπάλληλοι και λειτουργοί του Δημοσίου θα ωφεληθούν με πρόσθετες αυξήσεις στις αποδοχές τους, καθώς το 2025 θα εφαρμοστούν και τα ακόλουθα μέτρα εισοδηματικών ενισχύσεων:

- 1. Διεύρυνση** του επιδόματος επίτευξης στόχων.
- 2. Αύξηση κατά 20%** της αποζημίωσης των νυκτερινών των ενστίλων από 1/1/2025. Η ωριαία αποζημίωση θα ανέλθει από τα 2,77 στα 3,33 ευρώ ανά ώρα.
- 3. Κέντρο προσέλευσης** γιατρών σε προβληματικές και άγονες περιοχές (200 έως 600 ευρώ μηνιαίως, ανάλογα με την ειδικότητα και την περιοχή). Αφορά 3.300 γιατρούς του ΕΣΥ

Από τον Απρίλιο του 2025, ο εισαγωγικός μισθός στο Δημόσιο θα αυξηθεί μαζί με τον κατώτατο μισθό στον ιδιωτικό τομέα, αναμορφώνοντας όλα τα κλιμάκια για όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες

ΠΩΣ ΘΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΘΟΥΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	ΚΛΙΜΑΚΙΟ	ΥΠΟΧΡΕΩ
1-3	1	
4-6	2	
7-9	3	
10-12	4	
13-15	5	
16-18	6	
19-21	7	
22-24	8	
25-27	9	
28-30	10	
31-33	11	
34-36	12	
37 και άνω	13	
		ΤΕΧΝΟΛΟΓ
1-2	1	
3-4	2	
5-6	3	
7-8	4	
9-10	5	
11-12	6	
13-14	7	
15-16	8	
17-18	9	
19-20	10	
21-22	11	
23-24	12	
25-26	13	
27-28	14	
29-30	15	
31-32	16	
33-34	17	
35-36	18	
37 και άνω	19	

7. ΚΕΡΔΙΣΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΧΑΜΕΝΟΙ ΤΟΥ 2025

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 08/10/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 08/10/2024

Σελίδα: 29

TA NEA ΤΡΙΤΗ 8 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2024

ΟΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΜΙΣΘΟΙ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ			
ΑΠΟ ΤΗΝ 1η-4-2025 (ποσά σε ευρώ)			
		■ Έως 31/3/2025	
		■ Από 1/4/2025	
ΠΡΩΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΑΥΞΗΣΗ	ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔ.	
50		928	2,16%
78	2,35%	948	
393		988	2,02%
613	2,24%	1.008	
936		1.048	1,91%
956	2,14%	1.068	
979		1.108	1,81%
999	2,04%	1.128	
1.022		1.168	1,71%
1.042	1,96%	1.188	
1.065		1.228	1,63%
1.085	1,88%	1.248	
1.108		1.288	1,55%
1.128	1,81%	1.308	
1.152		1.348	1,48%
1.171	1,74%	1.368	
1.194		1.408	1,42%
1.214	1,68%	1.428	
1.237		1.468	1,36%
1.257	1,62%	1.488	
1.280		1.528	1,31%
1.300	1,56%	1.548	
1.323		1.588	1,26%
1.343	1,51%	1.608	
1.366		1.648	1,21%
1.388	1,46%	1.668	
ΠΡΩΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΑΥΞΗΣΗ	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔ.	
1.107		1.162	1,72%
1.127	1,81%	1.182	
1.162		1.221	1,64%
1.182	1,72%	1.241	
1.217		1.280	1,56%
1.237	1,64%	1.300	
1.272		1.339	1,49%
1.292	1,57%	1.359	
1.327		1.398	1,43%
1.347	1,51%	1.418	
1.382		1.457	1,37%
1.402	1,45%	1.477	
1.437		1.516	1,32%
1.457	1,39%	1.536	
1.492		1.575	1,27%
1.512	1,34%	1.595	
1.547		1.634	1,22%
1.567	1,28%	1.654	
1.602		1.693	1,18%
1.622	1,25%	1.713	
1.657		1.752	1,14%
1.677	1,21%	1.772	
1.712		1.811	1,10%
1.732	1,17%	1.831	
1.767		1.870	1,07%
1.787	1,13%	1.890	
1.822		1.929	1,04%
1.842	1,10%	1.949	
1.877		1.988	1,01%
1.897	1,07%	2.008	
1.932		2.047	0,98%
1.952	1,04%	2.067	
1.987		2.106	0,95%
2.007	1,01%	2.126	
2.042		2.165	0,92%
2.062	0,98%	2.185	
2.097		2.224	0,90%
2.117	0,95%	2.244	